

Umgänge – för barnets bästa?

Unga vuxnas röster om konsekvenserna av att de som barn tvingades till umgänge med en förälder som utövat våld mot barnet själv eller närstående till barnet.

En rapport från Unizon, baserad på en Sifo-undersökning genomförd av Kantar Public

KANTAR PUBLIC

Unizon samlar över 130 kvinnojourer, tjejjourer, ungdomsjourer och jourer mot sexuella övergrepp. Den gemensamma visionen är ett jämställt samhälle fritt från våld. Jourerna stöttar, skyddar, förebygger och påverkar, utifrån en kunskap om våld, kön, genus och makt.

www.unizonjourer.se | 08-642 64 01 | info@unizon.se
[@unizonjourer](https://www.facebook.com/unizonjourer) #unizonjourer www.facebook.com/unizonjourer
Unizon, Elsa Brändströms gata 62 B, 129 52 Hägersten

Innehållsförteckning

Förord	4
Sammanfattning	5
Definition av viktiga begrepp i undersökningen	6
Problemformulering och syfte	7
Om undersökningen	8
Studiedeltagande och våldsutsatthet	9
Urvalsgrupper för närmare undersökning	11
Resultat	12
Tankar om umgänge i vuxen ålder	30
Slutsatser	38
Det här behöver göras	46
Unizons krav	46
Referenser	47
Bilaga metod	48

Förord

Enligt statistik från Domstolsverket avgörs cirka 6 600 vårdnadstvister per år i svenska domstolar.¹ I rapporten ”Uppgifter om våld är inget undantag” från Jämställdhetsmyndigheten som publicerades i januari 2022 framkommer det i 64 procent av 814 granskade vårdnadstvister uppgifter om våld eller andra övergrepp. De vanligaste uppgifterna handlar om att en förälder utövar våld eller övergrepp mot ett eller flera barn och att en pappa utövar våld eller övergrepp mot en mamma. 64 procent av 6 600 domar motsvarar cirka 4 200 mål om året. Det motsvarar minst lika många barn och sannolikt fler. Svensk domstol beslutar därmed om hur umgänge mellan ett barn och en förälder som potentiellt utövat våld mot barnet och/eller förälder/syskon till barnet ska se ut för minst 4 200 barn om året.

I samma rapport från Jämställdhetsmyndigheten framkommer att uppgifterna om våld sällan vägs in i bedömningen om barnets fortsatta umgänge med den förälder som misstänkts ha utövat våld. Domstolar väger således inte in de risker som finns förknippade med umgänget och vilka konsekvenser de kan få för de som utsatts för våld, oftast mammor och barn. Ett stort antal barn får bo eller ha umgänge med en förälder som utövat våld mot barnet, mot barnets syskon och/eller den andra föräldern, år ut och år in. Samtliga granskade domar i publikationen har dessutom meddelats efter att Barnkonventionen blev lag i Sverige.

För att göra barnens röster hörda och för att förstå de akuta och långsiktiga konsekvenserna av tvångsumgänge gav Unizon Kantar Public i uppgift att genomföra en enkätundersökning bland unga vuxna som haft umgänge med sin eller närståendes förövare som barn. Resultaten är nedslående men inte förvånande. Vuxna är ansvariga för att skydda barn från våld. Barnens röster måste tas på allvar i hela rättskedjan för att barn ska få rätt till ett liv fritt från våld och övergrepp. Trots det så hör Unizons medlemsorganisationer, som ger stöd och skydd till mammor och barn, dagligen om hur kvinnor som lyckats ta sig från våldet tvingas lämna barnen till fortsatt umgänge med den våldsutövande föräldern, ofta mot barnets uttryckliga vilja. Barn som berättar om sina upplevelser om pappas våld, men vars rädsla blir ifrågasatt eller inte tagen på allvar. Barn vilkas röster och behov inte har tillmätts någon betydelse i myndighets- och rättssammanhang. Inte ens då föräldern är dömd för våld får barnet välja att avstå umgänge. Det finns inga andra brottsoffer än barn som samhället tvingar träffa sina förövare, än mindre leva tillsammans med dem. Det är oacceptabelt och det måste upphöra om vi ska uppnå ett jämställt samhälle fritt från våld.

Olga Persson,
Förbundsordförande Unizon

1. Statistik från domstolsverket (avgjorda tvistemål avseende talan om vårdnad av barn - i snitt 6614 vårdnadstvister per år mellan 2016–2020)

Sammanfattning

Tidigare forskning visar att våldet ofta fortsätter trots att föräldrarna separerar och våldet är känt av myndigheterna (Broberg et al., 2011, Bruno, 2016; NCK, 2010). Trots det är kunskapen om barns inställning till och utsatthet under umgänge med en förälder som har utövat våld* i dagsläget begränsad (Forsell, 2016; Forsell & Cater, 2015).

Kantar Public har på uppdrag av Unizon genomfört en enkätundersökning om omfattningen och konsekvenserna av att ha umgänge med en förälder som utövat våld* i ett nationellt representativt och slumpmässigt utvald webbpanel. Drygt 1 000 unga vuxna i åldersgrupp 20-30 år har svarat på frågor om utsatthet för våld och umgänge under hela uppväxten. Resultaten i den här rapporten bygger på vad de unga vuxna själva har berättat om deras uppväxt och våldsutsatthet samt om hur umgänget har påverkat - och fortsätter att påverka deras hälsa och relationer.

Genom de unga vuxnas svar får vi värdefull kunskap om omfattningen och konsekvenserna av att som barn ha fortsatt umgänge med en förälder som utövat våld*. Resultaten visar att majoriteten av de unga vuxna som deltog i studien hade fortsatt umgänge med den föräldern som utövat våld efter separation och många blev utsatta för nya övergrepp. Tre av fem uppger att de träffade föräldern trots att de egentligen inte ville, ofta för att undvika konflikter men också för att skydda andra familjemedlemmar. En del blev tvingade av samhällets insatser.

Gemensamt för dessa unga vuxna är att de som barn ofta har upplevt känslor av rädsla, oro, otrygghet, stress och ledsamhet i samband med umgänget. De allra flesta som upplevt tvångsumgänge berättade eller visade för någon vuxen att de inte ville träffa den våldsutövande föräldern, men att de inte upplevde sig lyssnade på. Det upplevda tvångsumgänget beskrivs av de unga vuxna som att samhället inte gav dem något val om de ville ha umgänge eller inte som barn, men att de önskar att de hade fått välja. En av de unga vuxna som har svarat på enkäten skriver:

”Myndigheterna sa att om jag inte träffade honom frivilligt skulle de tvinga mig bo hos honom på heltid. Våldet mot mig fick alltså fortsätta hela min uppväxt.”

Resultaten ger också insikter om djupa spår och långsiktiga konsekvenserna som orsakats till följd av umgänget, som att 89 procent fortsätter uppleva psykiskt lidande och 45 procent fysiskt lidande i vuxen ålder till följd av umgänget under uppväxten. Tillsammans med Jämställdhetsmyndighetens rapport (2022) ger resultaten i denna rapport en bild av att barns rättigheter behöver stärkas i bedömning om umgänge med en förälder som utövat våld*.

*mot barnet eller närstående till barnet (syskon/förälder).

Definition av viktiga begrepp i undersökningen

Studien har avgränsats till att endast omfatta våld som har utövats av en vårdnadshavare/förälder.

Begreppet **förälder** betyder inte alltid samma sak för alla respondenter. För att minska tolkningsutrymmet presenterades följande förklaring: Förälder kan också vara bonus-/styvförälder.

Fysisk barnmisshandel kan exempelvis vara att bli knuffad, fasthållen, dragen i håret, slagen, eller sparkad.

Psykisk barnmisshandel är exempelvis verbala kränkningar, hot, isolering, utpressning och kontroll vid upprepade tillfällen. Den våldsutsatta blivit skräm, hotad eller förnedrad.

Upplevt våld av och mot närstående är en form av psykisk barnmisshandel. Vi har valt att separat redovisa hur vanligt just den formen av våld är, och har då frågat om fysiskt, psykiskt och sexuellt våld.

Sexuella övergrepp kan beskrivas som kränkningar och övergrepp med sexuella förtecken. Det kan vara allt från förnedring och trakasserier till våldtäkt. Det kan också handla om att tvinga någon att utföra olika typer av sexuella handlingar.

Multiutsatthet. I den här rapporten definieras de unga vuxna som har utsatts för tre eller fler former av barnmisshandel under uppväxten för multiutsatta. Multiutsatta kan ha utsatts för flera olika former av våld av en och samma förövare, men också av flera vårdnadshavare/föräldrar. Den här studien har avgränsats till att endast gälla multiutsatthet som begåtts av en eller flera vårdnadshavare/föräldrar.

Dömd till tvångsumgänge. I den här rapporten definieras de unga vuxna som uppger att de blev tvingade mot sin vilja till umgänge på grund av rättsligt beslut, exempelvis genom dom i umgängestvist, för dömd till tvångsumgänge.

Upplevt tvångsumgänge. I den här rapporten definieras de unga vuxna som upplever att de träffade den föräldern som utsatte dem eller någon annan familjemedlem för våld trots att de egentligen inte ville för upplevt tvångsumgänge.

Generellt umgänge. I den här rapporten definieras de unga vuxna som inte upplever att de har blivit utsatta för någon form av tvångsumgänge som generellt umgänge.

Problemformulering och syfte

Denna undersöknings syfte var att få kunskap om omfattningen och konsekvenserna av att som barn ha fortsatt umgänge med en förälder som har utövat våld mot barnet eller närstående till barnet.

Syftet med undersökningen:

- Utforska unga vuxnas tankar kring vad de som barn hade för upplevelser av att ha umgänge med en förälder som utövat våld* och förekomst av tvångsumgänge
- Utforska unga vuxnas tankar kring anledning till umgänge med en förälder som utövat våld* efter föräldrars separation
- Undersöka förekomst av fortsatt våldsutsatthet efter föräldrars separation
- Utforska unga vuxnas tankar och känslor de hade som barn kopplat till umgänge med en förälder som har utövat våld*
- Undersöka de akuta och långvariga konsekvenserna för den fysiska och psykiska hälsan samt hur umgänget påverkat tilliten till den andra föräldern (icke-våldutövande)
- Utforska känslor i vuxen ålder kopplat till umgänget som man hade som barn med en förälder som utövat våld*
- Utforska unga vuxnas tankar kring lämpligheten att ha umgänge med en förälder som utövat våld*
- Undersöka hur umgänget som barn har påverkat relationen till båda föräldrarna
- Utforska om det finns skillnader kring ovanstående punkter mellan unga vuxna som utsatts för tvångsumgänge som barn och de som inte har det

*mot barnet eller närstående till barnet (syskon/förälder).

Om undersökningen

Rapporten bygger på en nationellt representativ webbaserad enkätundersökning genomförd bland unga vuxna i åldersgrupp 20–30 år. Val av åldersgrupp 20 - 30 år syftar i denna undersökning att minska risken för så kallad minnesbias (recall bias) i respondenternas rapportering av umgänge under uppväxten. Kantar Public anlätades för att genomföra datainsamlingen.

Den webbaserade enkätundersökningen genomfördes av Kantar Public under tidsperioden 9 - 30 november 2021. Frågeformulär innehöll 18 frågor, varav två öppna, om:

- Kön och ålder
- Utsatthet för olika former av våld under uppväxten
- Föräldrars separation och umgänge/boendesituation
- Tankar och känslor kopplat till umgänge
- Fortsatt våldsutsatthet efter föräldrars separation
- Upplevd konsekvens på psykisk och fysisk hälsa samt relationer

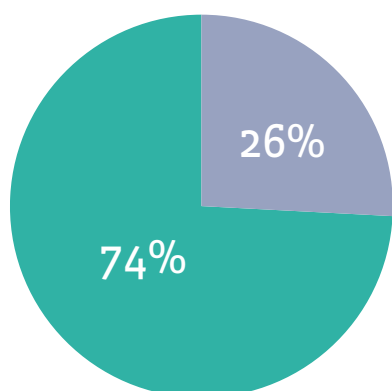
Totalt 1 013 unga vuxna mellan 20 - 30 år deltog från Kantar Publics riksrepresentativa och slumpmässigt rekryterade webbpanel - Sifopanelen. Av dessa var 629 (62 procent) unga kvinnor och 384 (38 procent) unga män. Majoriteten av deltagarna (74 procent) var mellan 25–30 år. Svaren från 280 unga vuxna indikerade att de utsatts för våld under uppväxten. Dessa unga vuxna var således möjliga forskningsdeltagare.

Mer information om studiens genomförande finns presenterad i bilaga.

Studiedeltagare och våldsutsatthet

Totalt 1 013 unga vuxna mellan 20-30 år, varav 280 våldsutsatta (26 procent)*

Svar från Kantar Publics nationellt representativa och slumpmässigt utvalda webbpanel.

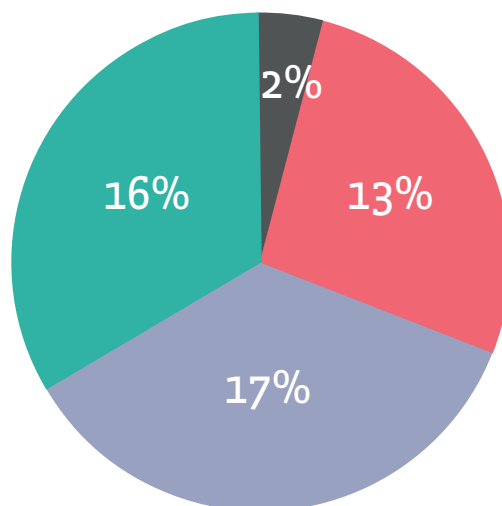
280 unga vuxna (av 1 013 unga vuxna) har varit utsatta för barnmisshandel av en eller flera föräldrar (inkl. bonus-/styvföräldrar).

- Våldsutsatta
- Ej våldsutsatta

Den totala procenten överstiger **26 procent** eftersom de olika barnmisshandelsformerna överlappade varandra i stor utsträckning.

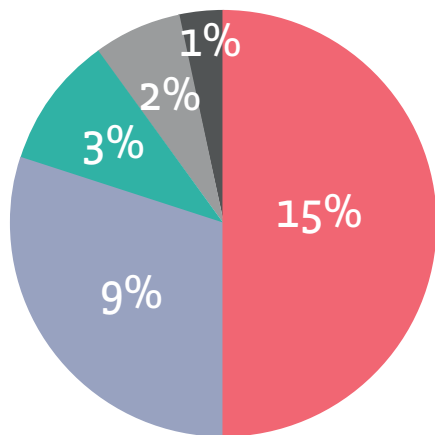
Av samtliga 1 013 unga vuxna har **15 procent** varit utsatta för minst två former av barnmisshandel och **5 procent** har varit utsatta för tre eller fler former och är så kallade multiutsatta.

När det gäller våld mot närstående uppger **7 procent** av de unga vuxna att de varit utsatta för minst två former och nästintill **2 procent** av dessa har varit utsatta för tre former (fysiskt, psykiskt, sexuellt).

- Sexuellt våld
- Fysiskt våld
- Psykiskt våld
- Våld mot närstående

*Procent som presenteras i denna rapport grundas på analyser av viktade data för att uppnå riksrepresentativt resultat för urvalsgruppen unga vuxna 20-30 år. Mer information finns presenterad i bilaga.

Den totala procenten överstiger 26 procent eftersom **5 procent** uppgav att de har varit utsatt för våld av flera än två förövare.

Den vanligaste förövaren var den biologiska pappan (15 procent), följt av den biologiska mamman (9 procent), styvpappan (3 procent), styvmamman (2 procent) samt annan vårdnadshavare (1 procent).

- **Biologisk pappa**
- **Biologisk mamma**
- **Styvpappa**
- **Styvmamma**
- **Annan vårdnadshavare**

Urvalskriterier

1 013 unga vuxna mellan 20-30 år
från Kantar Publics nationellt representativa och slumpmässigt utvalda webbpanel

280 unga vuxna med utsatthet för barnmisshandel
Exklusion: 733 unga vuxna som inte varit utsatta för barnmisshandel

77 unga vuxna inkluderade

Ytterligare urvalskriterier:

- Unga vuxna som uppger att våldet utövades av en förälder
- Unga vuxna med kontakt med den våldsutövande föräldern efter det första våldstillfället
- Unga vuxna som växt upp med separerade föräldrar
- Unga vuxna som hade umgänge med den våldsutövande föräldern efter separationen

Exklusion: 203 unga vuxna som inte uppfyllde ovanstående urvalskriterier

Urvalsgrupper vi ville undersöka närmre

För att utforska skillnader gällande upplevelser av umgänge delades de 77 unga vuxna respondenterna in i tre grupper:

GRUPP 1: Generellt umgänge med förälder som utövat våld*

26 unga vuxna har som barn haft umgänge med en förälder som utövat våld mot dem själva eller närstående, men inte uppgett att de upplevt någon form av tvång kopplat till umgänget under uppväxten.

Genom att se närmare på denna grupp kan vi få en djupare förståelse för de kort- och långsiktiga konsekvenserna av umgänge med en förälder som utövat våld*.

GRUPP 2: Upplevt tvångsumgänge med förälder som utövat våld*

41 unga vuxna har som barn upplevt att de blev tvingade till umgänge mot sin vilja med en förälder som utövat våld mot dem själva eller närstående. Samtliga uppgav att de hade haft umgänge med den föräldern trots att hon eller han inte vill (utan rättsligt beslut).

Genom att se närmre på denna grupp kan vi få en förståelse för de kort- och långsiktiga konsekvenserna av ett påtvingat umgänge med en förälder som utövat våld mot barnet eller närstående till barnet.

GRUPP 3: Dömt tvångsumgänge med förälder som utövat våld*

7 unga vuxna har som barn blivit tvingade till umgänge mot sin vilja på grund av rättsligt beslut med en förälder som utövat våld*. Samtliga uppgav att de haft umgänge med den föräldern trots att han eller hon egentligen inte ville.

Denna grupp tydliggör de kort- och långsiktiga konsekvenserna av en dom där barnet inte fått sin röst hörd och där förälderns rätt till umgänge vägt tyngre än barnets rätt att säga nej till sin våldsförövare.

*mot dem själva eller närstående såsom syskon/föräldrar. Tre unga vuxna som svarat vet ej/vill ej svara på frågorna om upplevelser av umgänget exkluderas från gruppanalys.

Presentation av resultat

I följande avsnitt utforskar vi unga vuxnas tankar kring vad de som barn hade för upplevelser av att ha umgänge med en förälder som utövat våld* och förekomst av tvångsumgänge.

*mot barnet eller närstående till barnet (syskon/förälder).

Förekomst av tvångsumgänge under uppväxten med en förälder som har utövat våld* enligt de unga vuxna själva

I de unga vuxnas beskrivning av det umgänge som de har haft med den föräldern som har utövat våld dem eller närstående finns starkt inslag av känslan att ha blivit tvingad till umgänget. Av de 77 unga vuxna som deltog i undersökningen uppger **61 procent** (41 st) av dem att de upplever att de träffade föräldern som utövat våld mot dem och/eller närstående trots att han eller hon egentligen inte ville, det vill säga upplevt tvångsumgänge.

För **8 procent** av dem (7 st) har tvångsumgänget dessutom skett på grund av rättsligt beslut. Det betyder att samtliga unga vuxna som rapporterade att de blivit dömd till tvångsumgänge också uppger att de träffat föräldern trots att de egentligen inte ville.

Däremot uppger **35 procent** (26 st) unga vuxna att de inte har upplevt någon form av tvångsumgänge.

Tre unga vuxna (**4 procent**) har svarat vet ej/vill ej svara på båda frågorna om hur de upplevde umgänge med den föräldern som utövat våld och bidrar till ett visst bortfall.

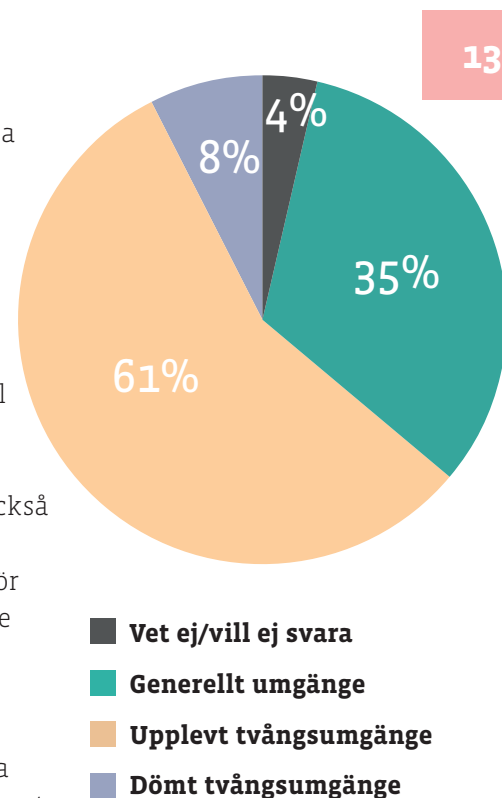
Unga kvinnor rapporterade att de har varit utsatta för tvångsumgänge i signifikant större utsträckning än unga män ($\chi^2=9.39$, $df=1$, $p<.005$). Av de unga kvinnorna rapporterade 75 procent att de har utsatts tvångsumgänge under uppväxten till skillnad från 35 procent bland unga män.

Respondenternas ålder vid tidpunkt för undersökningen var också kopplad till utsatthet för tvångsumgänge. 83 procent av unga vuxna i åldersgrupp 25 - 30 år rapporterade att de har utsatts för tvångsumgänge under uppväxten jämfört med 57 procent av de unga vuxna i åldersgrupp 20 - 24 år ($\chi^2=4.04$, $df=1$, $p<.05$).

Unga vuxna som har rapporterat multiutsatthet var den grupp som varit mest utsatt för tvångsumgänge. Bland de unga vuxna som har varit utsatta för fler typer av våld rapporterade 71 procent att de har upplevt tvångsumgänge till skillnad från 40 procent bland de unga vuxna som varit utsatt för en våldsform ($\chi^2=4.69$, $df=1$, $p<.05$).

Inga övriga skillnader fanns mellan grupperna.

*mot barnet eller närstående till barnet (syskon/förälder).

Presentation av resultat

I följande avsnitt utforskar vi unga vuxnas upplevelser kring anledningen till umgänge med en förälder som utövat våld* efter föräldrars separation. Vidare utforskar vi om det finns skillnader mellan unga vuxna som utsatts för tvångsumgänge som barn och de som inte har det.

Unga vuxnas upplevelser av anledningen till umgänge med den förälder som utövade våld*

Svar från samtliga 77 respondenter som haft umgänge med en förälder som utövade våld* efter separation.

Av totalt 77 personer som fortsatt haft umgänge (efter första våldstillfället) med en förälder som utövade våld* så uppger **44 procent** uppger att de ville träffa föräldern så mycket som de gjorde under uppväxten.

61 procent uppger att de träffade föräldern för att undvika konflikter.

47 procent berättade eller visade för någon vuxen att de inte ville träffa föräldern.

35 procent träffade föräldern för att skydda andra familjemedlemmar.

I vilken utsträckning instämmer du i följande om föräldern/vårdnadshavare (som utsatte dig eller någon annan familjemedlem)?

Bas: Sifopanelen - Totalt 77

Jag ville träffa föräldern så mycket som jag gjorde under min uppväxt, för min egen skull

Jag träffade föräldern för att skydda andra familjemedlemmar

Jag träffade föräldern för att undvika konflikter

Jag berättade eller visade för någon vuxen att jag inte ville träffa föräldern

Generellt sett kände jag att vuxna utanför min familj lyssnade på vad som var viktigt för mig

■ Vet ej/vill inte svara ■ Instämmer inte ■ Instämmer helt/delvis

*mot barnet eller närstående till barnet (syskon/förälder).

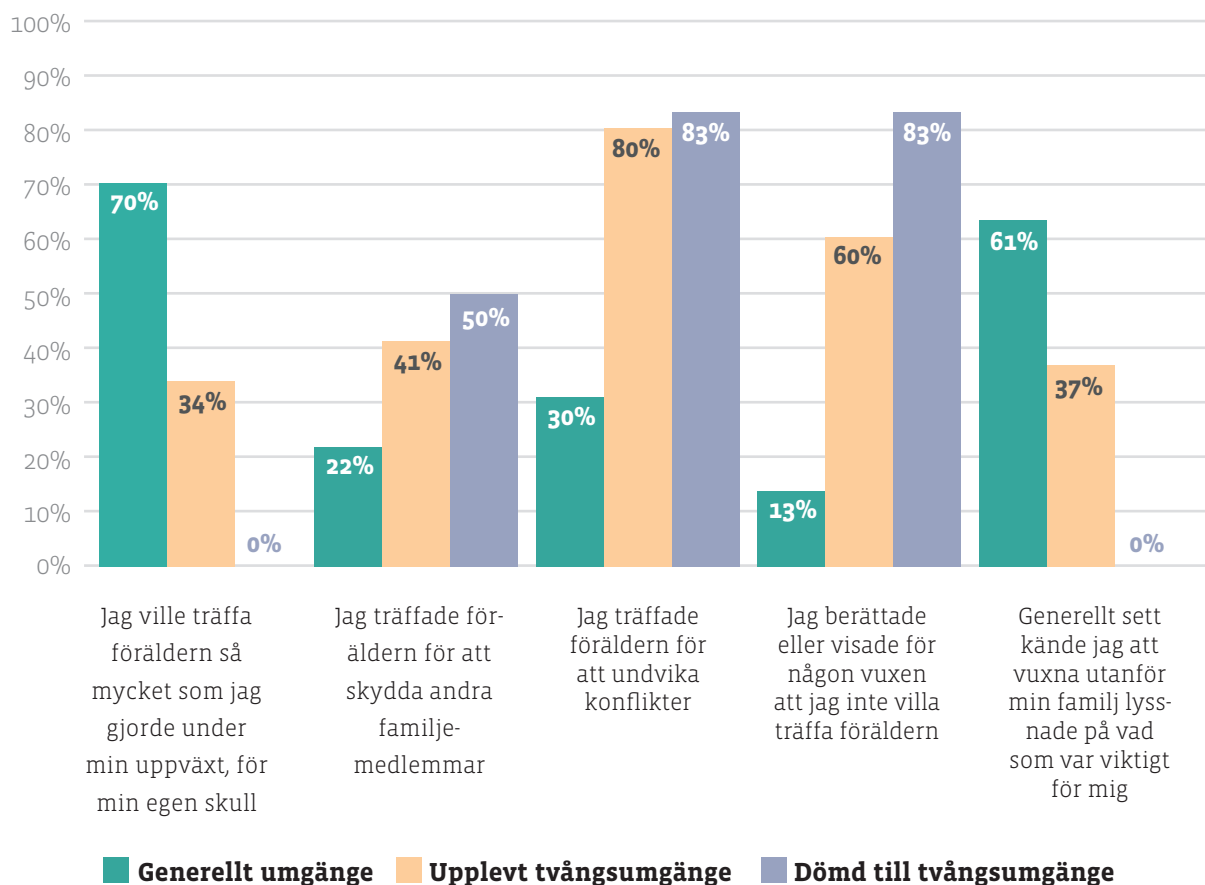
Tydliga skillnader mellan de olika urvalsgrupperna!

Bland de unga vuxna som rapporterade att de varit **dömd till tvångsumgänge** med den förälder som utövade våld uppger **83 procent** att de träffat föräldern för att undvika konflikter och **50 procent** för att skydda andra familjemedlemmar. **Ingen** av dem uppger att de ville träffa föräldern så mycket som de gjorde under uppväxten för sin egen skull. Inte heller har någon av dem upplevt att vuxna utanför familjen lyssnade på dem, samtidigt som **83 procent** uppger att de berättade eller visade för någon vuxen att de inte ville träffa föräldern.

Liknande mönster framträdde bland de unga vuxna som **upplevt tvångsumgänge**.

Däremot bland de unga vuxna som **inte har varit utsatta för tvångsumgänge** uppger till exempel **70 procent** av dem att de ville träffa föräldern så mycket som de gjorde för sin egen skull. De flesta av dem (**61 procent**) kände att vuxna utanför familjen lyssnade på vad som var viktigt för honom/henne.

16

Presentation av resultat

I följande avsnitt utforskar vi förekomst av fortsatt våldsutsatthet efter föräldrars separation. Vidare utforskar vi om det finns skillnader mellan unga vuxna som utsatts för tvångsumgänge som barn och de som inte har det.

*mot barnet eller närstående till barnet (syskon/förälder).

Barns fortsatta utsatthet av våld efter föräldrars separation

Svar från samtliga 77 respondenter som haft umgänge med en förälder som utövat våld* efter separation.

Av totalt 77 personer som fortsatt haft umgänge (efter första våldstillfället) med en förälder som utövat våld* uppger **72 procent** att de varit fortsatt utsatta av den våldsutövande föräldern **efter separation** och endast **23 procent** utsattes inte för våld igen.

De olika formerna av barnmisshandel överlappade varandra i hög grad. Totalt **49 procent** uppger att de har varit utsatta

för **minst två former** av barnmisshandel av den våldsutövande föräldern efter att föräldrarna separerade. Av dessa hade **16 procent** varit utsatta för tre eller fler misshandelsformer och är så kallade **multiutsatta**.

Det fanns också en hög överlappning mellan misshandelsformer inom gruppen som varit utsatta för våld mot närstående. Av de som varit utsatt för våld mot närstående har **22 procent** varit utsatt för minst två former av våld och nästan **6 procent** av dessa har varit utsatta för tre former (fysiskt, psykiskt, sexuellt).

18

Frågeställning: Efter att dina föräldrar hade separerat, upplevde du eller någon annan i din familj något av följande av den förälder/vårdnadshavare som utsatte dig eller er?

Bas: Sifopanelen - Totalt 77

	Andel %
Utsatthet	
Inte utsatt igen	23.1
Fortsatt våldsutsatthet	72.3
Vet ej/Vill ej svara	4.6
Typ av barnmisshandel	
Fysiskt	23.9
Psykiskt	59.2
Våld mot närstående	51.3
Sexuellt	7.8
Antal former av våldsutsatthet*	
1 form	23.4
2 former	33.0
3 former	10.8
4 former	5.1

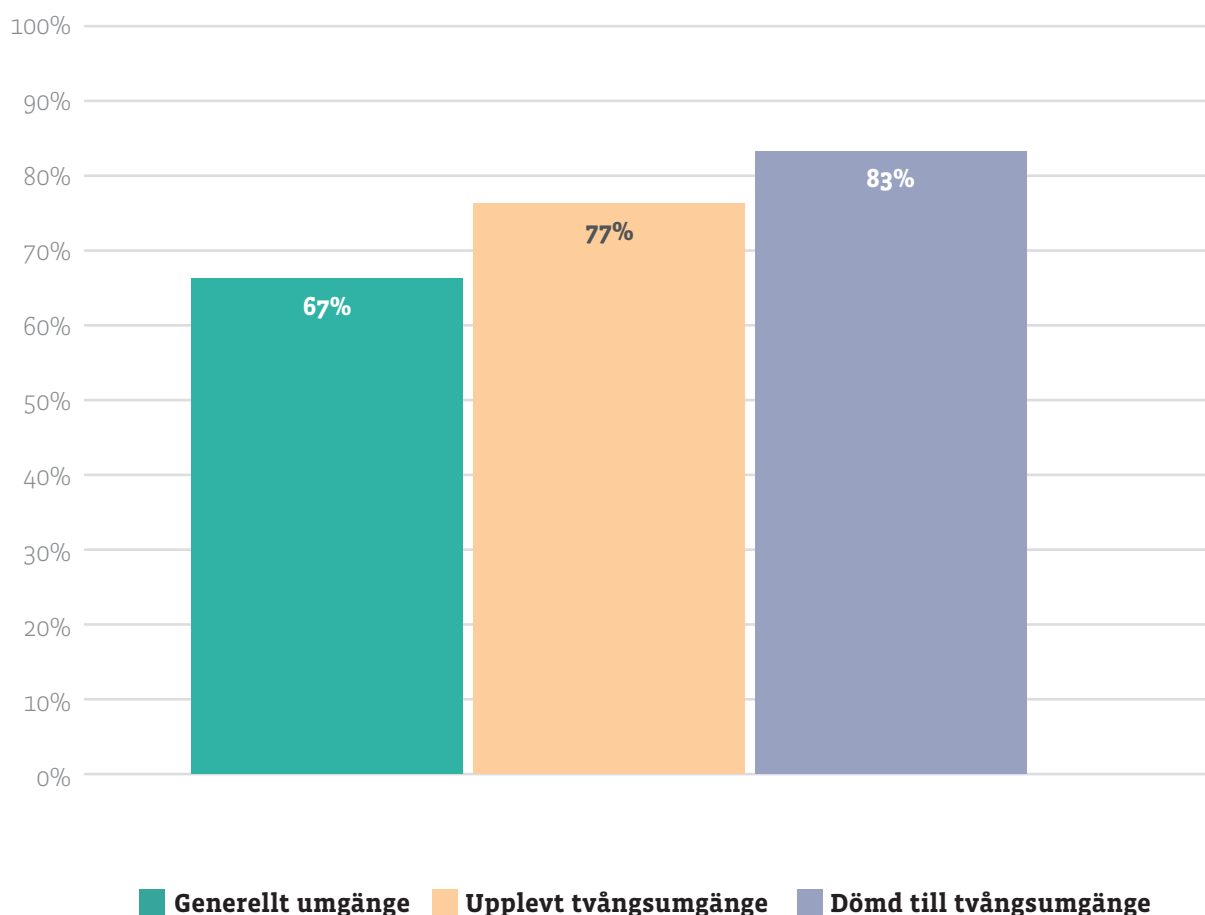
*Det är totalt 9 procent som inte har besvarat samtliga frågor om utsatthet, vilket bidrar till ett visst bortfall gällande multiutsatthet.

Majoriteten av unga vuxna inom samtliga urvalsgrupper fortsatte utsättas för våld* efter separation

Bland de unga vuxna som var **dömda till tvångsumgänge** uppgav **83 procent** utsatthet för barnmisshandel efter föräldrarnas separation.

Bland de unga vuxna som **upplevt tvångsumgänge** uppgav **77 procent** fortsatt utsatthet för barnmisshandel efter föräldrarnas separation.

Bland de unga vuxna som **inte har varit utsatta för tvångsumgänge** uppgav **67 procent** utsatthet för barnmisshandel efter föräldrarnas separation.

*mot barnet eller närstående till barnet (syskon/förälder)

Presentation av resultat

I följande avsnitt utforskar vi unga vuxnas tankar och känslor de hade som barn kopplat till umgänge med en förälder som har utövat våld*. Vidare utforskar vi om det finns skillnader mellan unga vuxna som utsatts för tvångsumgänge som barn och de som inte har det.

Unga vuxnas tankar om hur de som barn kände inför umgänget med föräldern som utövade våld*

Svar från samtliga 77 respondenter som haft umgänge med en förälder som utövade våld* efter separation.

Gemensamt för flertalet av de unga vuxna är att de uppger starka känslor relaterat till umgänget:

9 av 10 rapporterar att de upplevde oro och ledsamhet kopplat till umgänge med den våldsutövande föräldern/vårdnadshavaren.

8 av 10 uppger att de upplevde ångest, otrygghetskänslor, stress, rädsla, nedstämdhet, och frustration.

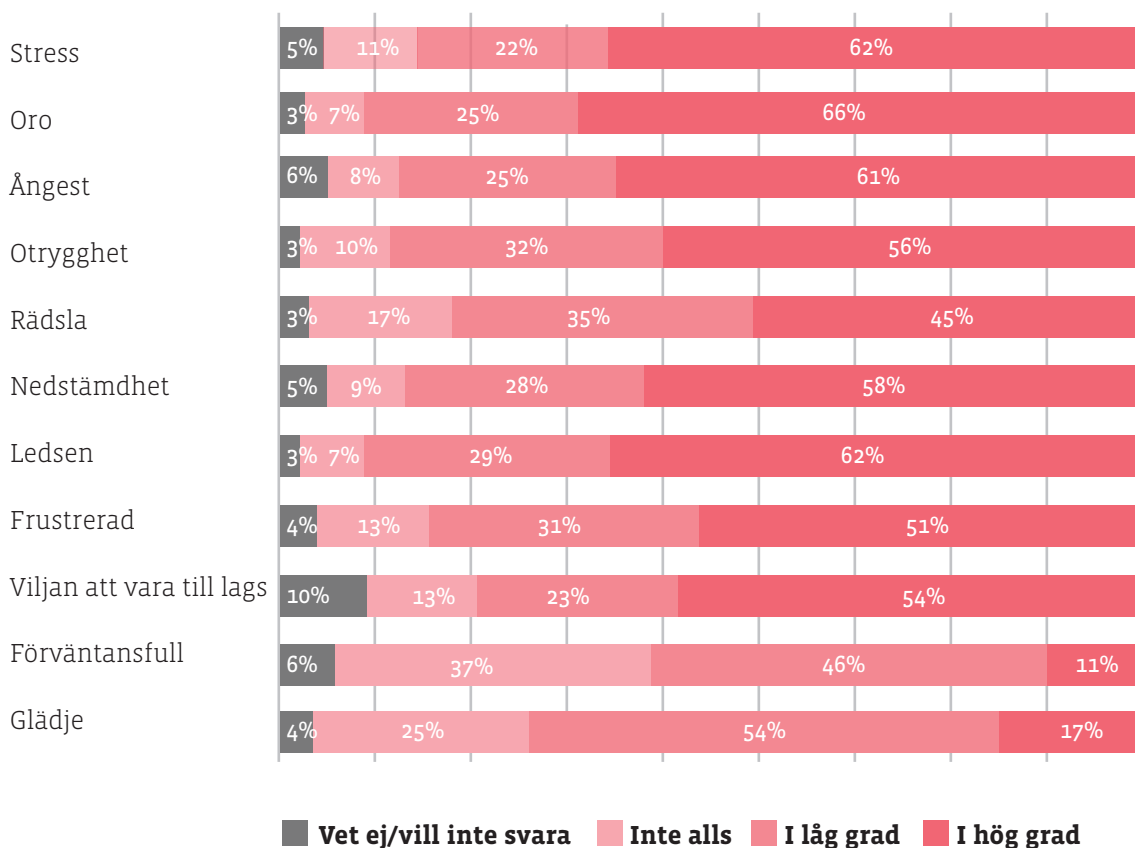
7 av 10 uppger att de kände glädje och ville vara till lags när de umgicks med den våldsutövande föräldern.

5 av 10 uppger att de kände sig förvåntansfulla i någon grad.

Frågeställning: I vilken utsträckning kände du följande för att umgås med föräldern/vårdnadshavare som utsatte dig eller någon annan familjemedlem?

Bas: Sifopanelen - Totalt 77

21

*mot barnet eller närstående till barnet (syskon/förälder).

Hur känslor och mående inför umgänge med den föräldern som utövade våld* skiljer sig mellan urvalsgrupperna

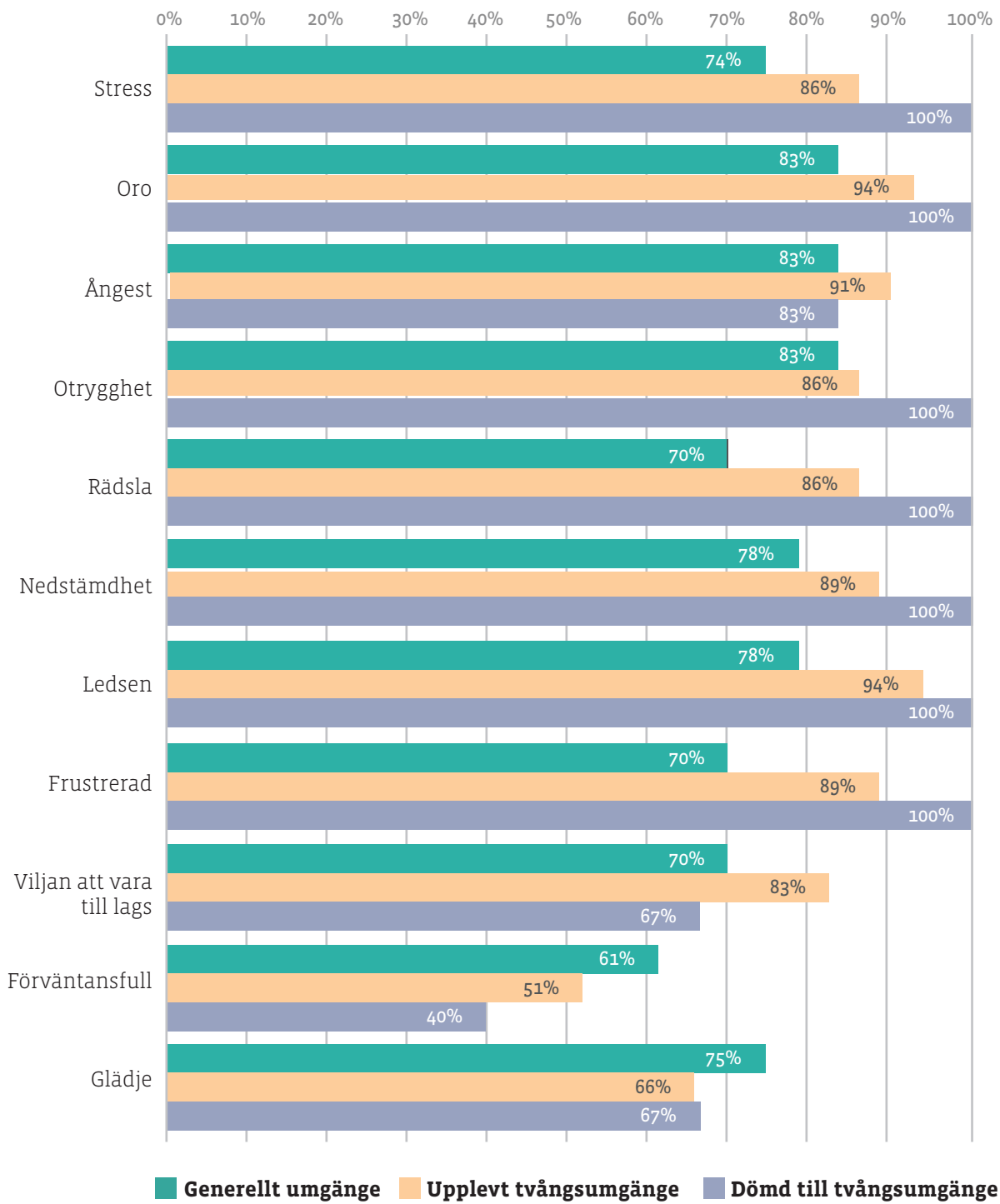
Figur på nästa sida visar:

Tydlig skillnad mellan urvalsgrupperna. Unga vuxna som har varit utsatta för tvångsumgänge, framförallt de som blivit **dömd till tvångsumgänge**, under uppväxten uppger att de erfor negativa känslor i samband med umgänget i större utsträckning i jämförelse med de som **inte har blivit utsatta för tvångsumgänge**.

Av de unga vuxna som blivit **dömd till tvångsumgänge** har samtliga upplevt stress, oro, otrygghet, rädsla, nedstämdhet, ledsamhet och frustration inför umgänget med den förälder som utövade våld*.

Liknande mönster men i något lägre grad framträdde hos de unga vuxna som **upplevt tvångsumgänge**. De uppger psykiskt lidande under uppväxten till följd av tvångsumgänget.

Att uppmärksamma är att även de unga vuxna som **inte har blivit utsatta för tvångsumgänge** har erfarit många negativa känslor i samband med umgänget.

Presentation av resultat

I följande avsnitt utforskar vi de akuta och långvariga konsekvenserna för den fysiska och psykiska hälsan samt hur umgänget påverkat tilliten till den andra föräldern (icke-våldutövande). Vidare utforskar vi om det finns skillnader mellan unga vuxna som utsatts för tvångsumgänge som barn och de som inte har det.

Unga vuxnas tankar om hur umgänget som barn med en förälder som utövat våld* påverkat deras fysiska och psykiska hälsa samt relationer

Svar från samtliga 77 respondenter som haft umgänge med en förälder som utövat våld* efter separation.

Gemensamt för dem alla är att de beskriver flera konsekvenser som påverkat och fortfarande påverkar dem, på olika sätt och i olika delar av deras liv.

92 procent av de unga vuxna uppger att umgänget har orsakat dem psykiskt lidande under uppväxten. För **89 procent** har umgänget också orsakat dem psykiskt lidande i vuxen ålder.

57 procent av de unga vuxna uppger att umgänget har orsakat dem fysiskt lidande under uppväxten och **44 procent** uppger långsiktigt fysiskt lidande som vuxen.

Umgänget påverkade också den unga vuxnes relation till den andra föräldern negativt. **68 procent** uppger att det påverkat deras förtroende till den andra föräldern under uppväxten och **69 procent** i vuxen ålder.

Frågeställning: I vilken utsträckning har du upplevt följande av med att umgås med föräldern som utsatte dig eller någon annan i din familj?

Bas: Sifopanelen - Totalt 77

Psykiskt lidande under uppväxten

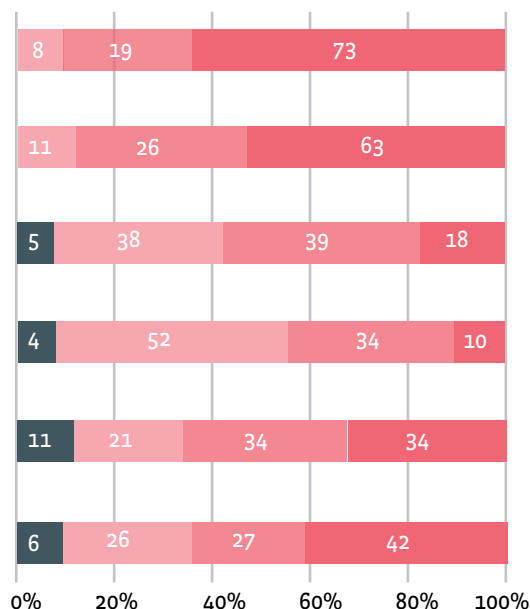
Psykiskt lidande i vuxen ålder

Fysiskt lidande under uppväxten

Fysiskt lidande i vuxen ålder

Minskat förtroende till den andra föräldern under uppväxten

Minskat förtroende till den andra föräldern i vuxen ålder

■ Vet ej/vill inte svara ■ Inte alls ■ I låg grad ■ I hög grad

*mot barnet eller närstående till barnet (syskon/förälder).

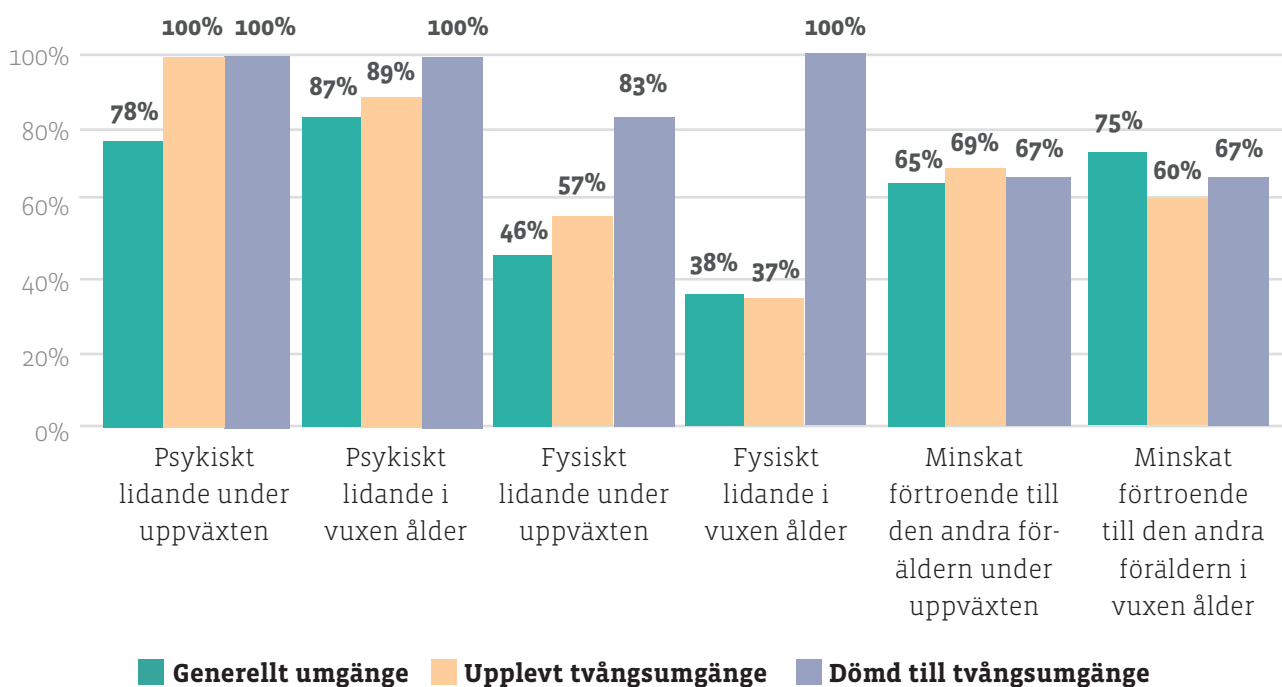
Hur de akuta och långsiktiga konsekvenserna på den psykiska och fysiska hälsan skiljer sig mellan urvalsgrupperna

Unga vuxna som varit utsatta för tvångsumgänge, framförallt de som blivit **dömda till tvångsumgänge**, uppger såväl psykiskt som fysiskt lidande till följd av umgänget i större utsträckning, både på kort- och långsikt.

Inom gruppen unga vuxna som **upplevt tvångsumgänge** är det i synnerhet de psykiska konsekvenserna som var mest framträdande.

Bland de unga vuxna som **inte har varit utsatta för tvångsumgänge** uppger större andel av dem att umgänget orsakat dem psykiskt lidande i vuxen ålder (87 procent) än under uppväxten (78 procent).

Umgänget påverkade också den unga vuxnes tillit till den andra föräldern negativt på både kort och lång sikt.

Presentation av resultat

I följande avsnitt utforskar vi de unga vuxnas känslor kopplat till umgänget som man hade som barn med en förälder som utövat våld*. Vidare utforskar vi om det finns skillnader mellan unga vuxna som utsatts för tvångsumgänge som barn och de som inte har det.

*mot barnet eller närstående till barnet (syskon/förälder).

Unga vuxnas känslor kring att de som barn hade fortsatt umgänge med en förälder som utövade våld*

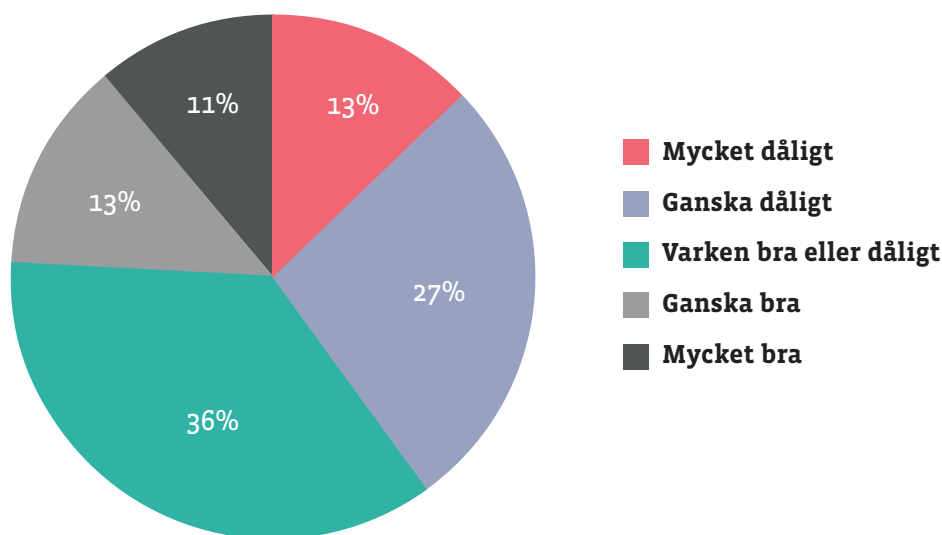
Svar från samtliga 77 respondenter som haft umgänge med en förälder som utövade våld* efter separation.

Av de totalt 77 personer som fortsatt haft umgänge (efter första våldstillfället) med en förälder som utövade våld mot barnet eller närstående till barnet är det **41 procent** som upplever att det var dåligt att ha fortsatt umgänge med den föräldern som barn.

Endast **24 procent** tycker att det var bra att de hade fortsatt umgänge med den föräldern.

Frågeställning: På det hela taget, hur känner du idag över att du umgicks med föräldern (som utsatt dig eller någon annan i din familj) efter att föräldrarna hade separerat?

Bas: Sifopanelen - Totalt 77

*mot barnet eller närstående till barnet (syskon/förälder).

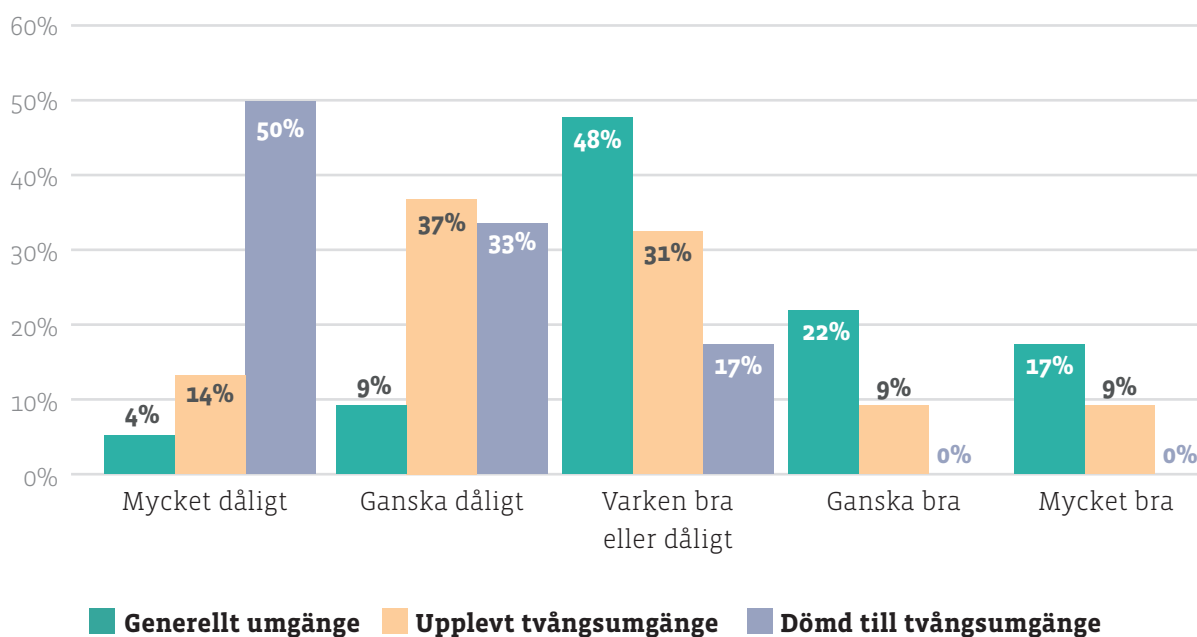
De som har varit utsatta för tvångsumgänge som barn känner i vuxen ålder, i högre utsträckning, att umgänget var dåligt för dem

Unga vuxna som varit utsatta för tvångsumgänge som barn, framförallt de som blivit **dömd till tvångsumgänge**, känner i större utsträckning att umgänget var dåligt för dem.

Ingen av de unga vuxna som var **dömda till tvångsumgänge** upplever som vuxen att det var bra att de under uppväxten hade fortsatt umgänge med den föräldern som utövade våld mot barnet eller närstående till barnet. Hela **83 procent** av dem uppger att de tycker det känns dåligt att de hade umgänge med den våldsutövande föräldern under uppväxten.

Drygt **17 procent** av de unga vuxna som **upplevt tvångsumgänge** upplever som vuxen att det var bra, medan drygt **51 procent** uppgav att de tycker det känns dåligt.

39 procent av de unga vuxna som **inte har varit utsatta för tvångsumgänge** som vuxen att det var bra, medan **13 procent** uppgav att de tycker det känns dåligt. Majoriteten av dem upplevde umgänget som varken bra eller dåligt.

Tankar kring umgänget i vuxen ålder

"Inte så kul att en vuxen kastar saker på en, tar stryppgrepp och slår en, pretty self-explanatory"

*"Jag uttryckte min ovilja kraftigt, grät och skrek vid överlämningar, ringde polis för att få hjälp, gjorde rymningsförsök och ändå var det **ingen som accepterade att jag inte ville.**"*

*"Jag kände att min pappa gjorde det han gjorde då han inte fick kärlek under sin uppväxt och hade då svårt att ge oss det. **Jag tyckte synd om honom.**"*

*"Jag önskar att jag aldrig behövt träffa honom igen som barn/tonåring och att polisen blivit involverad. Nu känns allting försent. Och han är en annan människa nu på många sätt men **alla minnen finns kvar.** Men **eftersom kontakten fortsatte kan han ha tolkat det som att jag "förlåter" honom. Vilket jag aldrig kommer göra.**"*

*"Jag har bott med ena som aldrig slutat med psykiska misshandeln och både jag och min bror är vuxna 28, 29 år. **Det bästa är avstånd, närhet är helvete.** Tar aldrig slut."*

*"Jag **blev tvingad dit pga familjerätten,** jag ville inte ha någon kontakt med min pappa pga det han utsatte mig för."*

*"Jag valde att umgås med personen för att **skydda mina små systrar** i den grad jag kunde."*

Presentation av resultat

I följande avsnitt utforskar vi de unga vuxnas tankar kring lämpligheten att ha umgänge med en förälder som utövat våld*. Vidare utforskar vi om det finns skillnader mellan unga vuxna som utsatts för tvångsumgänge som barn och de som inte har det.

Unga vuxnas tankar kring lämpligheten att de som barn hade umgänge med en förälder som utövat våld*

Svar från samtliga 77 respondenter som haft umgänge med en förälder som utövat våld* efter separation.

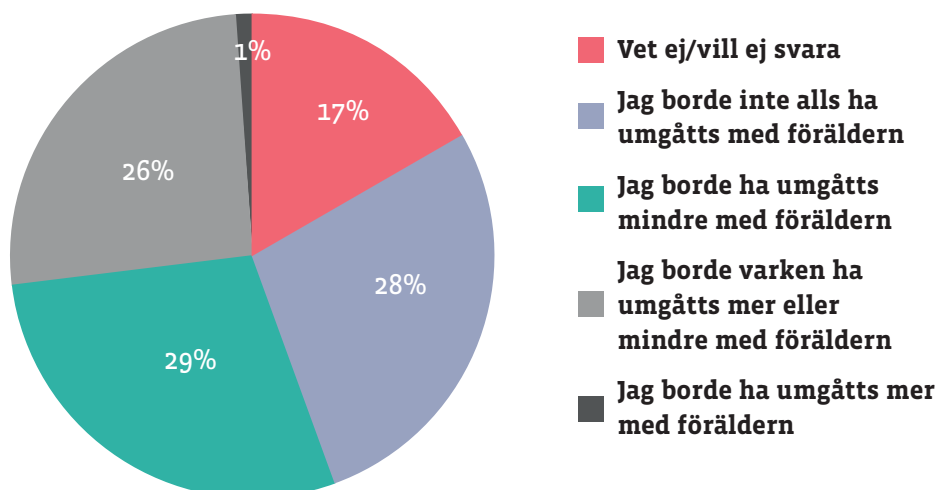
Av de totalt 77 personer som fortsatt haft umgänge (efter första våldstillfället) med en förälder som utövat våld mot barnet eller närstående till barnet var det endast **1 procent** som tyckte att de borde ha umgåtts mer med den förälder

som utövat våld mot dem eller närstående till dem. I motsats uppger nästintill **57 procent** att de borde ha umgåtts mindre eller inte alls med den våldsutövande föräldern.

Relativt hög andel (17 procent) har haft svårt att svara på frågan och valt att svara vet ej/vill ej svara.

Frågeställning: Hur mycket tycker du nu som vuxen, att det hade varit lämpligt att umgås med föräldern/vårdnadshavaren (som utsatte dig eller annan i din familj)?

Bas: Sifopanelen - Totalt 77

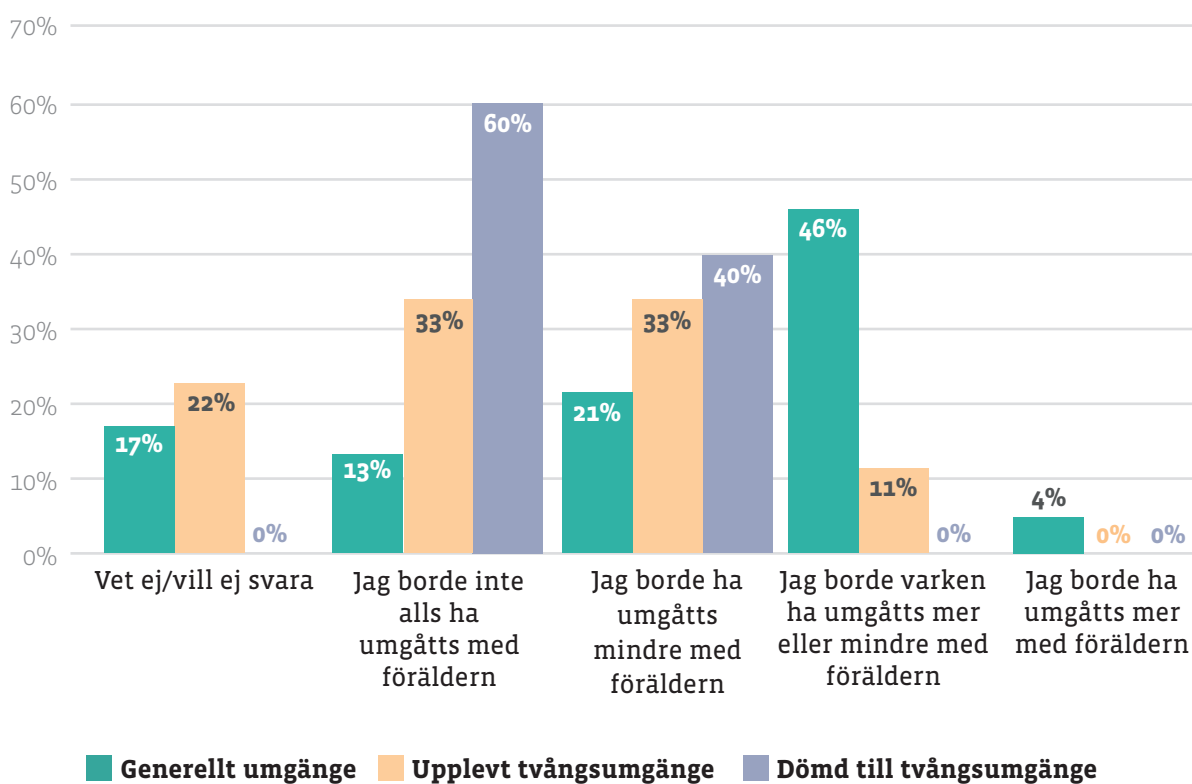

*mot barnet eller närstående till barnet (syskon/förälder).

Majoriteten av de unga vuxna känner att de borde umgåtts mindre eller inte alls med den förälder som utövat våld*

Ingen av de unga vuxna som utsatts för någon form av tvångsumgänte uppger att de borde ha umgåtts mer med den föräldern som utövat våld*. Samtliga av de unga vuxna som var **dömda till tvångsumgänte** uppger att de borde ha umgåtts mindre eller inte alls med den våldsutövande föräldern. Av de unga vuxna som **upplevt tvångsumgänte** uppger nästintill **66 procent** uppger att de borde ha umgåtts mindre eller inte alls med den våldsutövande föräldern.

När det gäller unga vuxna som **inte har varit utsatta för tvångsumgänte** uppger endast **4 procent** att de borde ha umgåtts mer med den föräldern. Majoriteten uppger att de borde varken ha umgåtts mer eller mindre med den föräldern. Drygt **33 procent** uppger att de borde ha umgåtts mindre eller inte alls.

*mot barnet eller närstående till barnet (syskon/förälder).

Presentation av resultat

I följande avsnitt utforskar vi hur umgänget under uppväxten har påverkat relationen till båda föräldrarna. Vidare utforskar vi om det finns skillnader mellan unga vuxna som utsatts för tvångsumgänge som barn och de som inte har det.

Unga vuxnas tankar kring hur umgänget som barn påverkade deras relation till båda föräldrarna

Svar från samtliga 77 respondenter som haft umgänge med en förälder som utövat våld* efter separation.

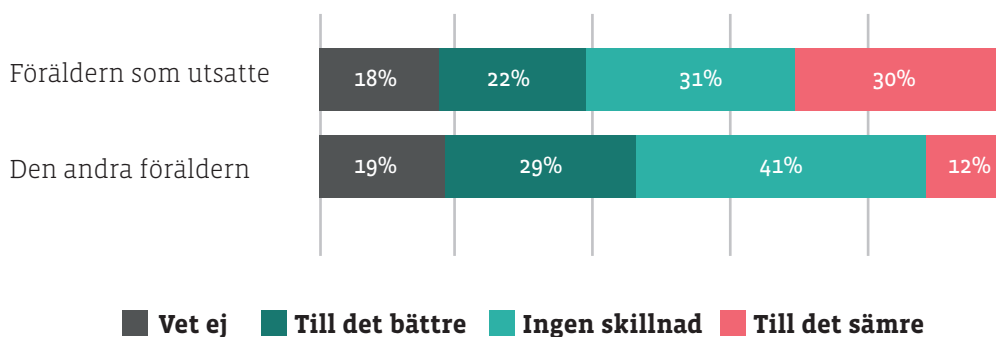
Av de totalt 77 unga vuxna som fortsatt haft umgänge (efter första våldstillfället) med en förälder som utövat våld mot barnet eller närstående till barnet uppgav **22 procent** att relationen till den våldsutövande föräldern blev bättre,

medan **30 procent** uppger att den blev sämre.

12 procent uppger att relationen till den andra föräldern blev sämre av att man umgicks med den föräldern som utövat våld.

Frågeställning: Hur upplever du att din relation till dina föräldrar påverkats av att ni hade fortsatt umgänge efter separationen?

Bas: Sifopanelen - Totalt 77

*mot barnet eller närstående till barnet (syskon/förälder).

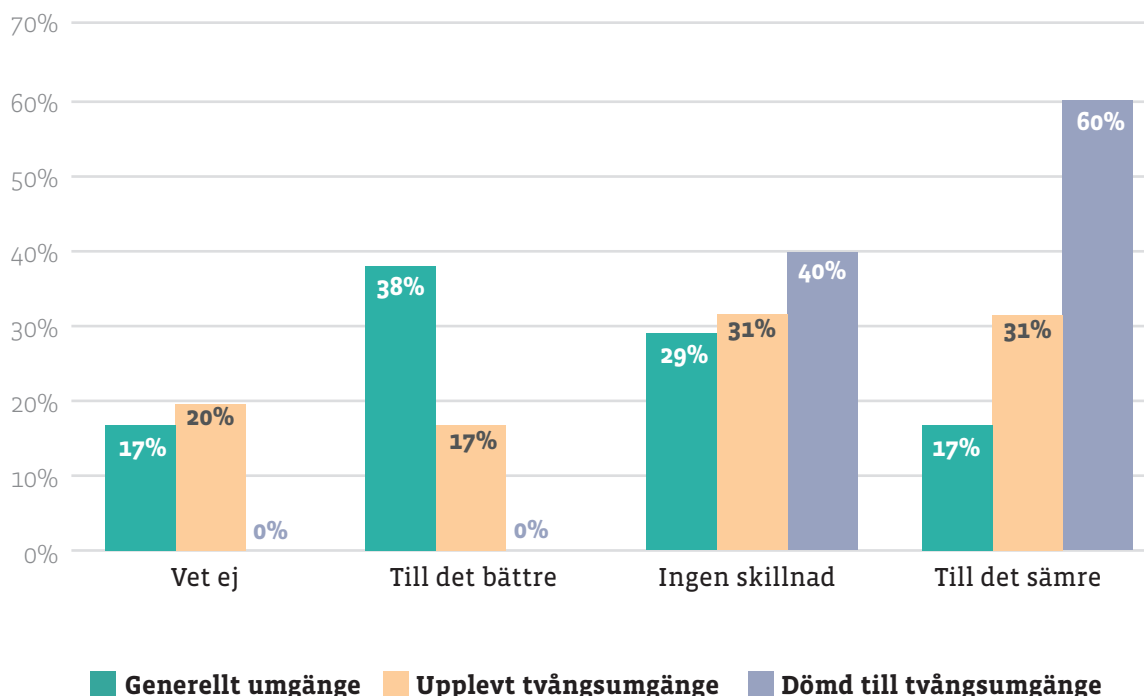
De unga vuxnas tankar kring hur umgänget påverkat relationen till den förälder som utövat våld* skiljer sig mellan urvalsgrupperna

Bland de vuxna som var **dömda till tvångsumgänge** uppger **60 procent** att fortsatt umgänge ledde till försämrad relation med den föräldern som utövat våld*. **Ingen** av dem uppger att relationen blev till det bättre, däremot uppger **40 procent** att de inte upplever att relationen påverkats.

Inom gruppen unga vuxna som **upplevt tvångsumgänge** uppger **31 procent** att fortsatt umgänge ledde till försämrad relation. Ett lika stort antal upplever att umgänget med den föräldern som utövat våld* inte påverkade relationen. En mindre andel (**17 procent**) upplever att relationen blev till det bättre.

Motsatt mönster fanns bland de unga vuxna som **inte har varit utsatta för tvångsumgänge** där **38 procent** upplever att relationen blev bättre av att ha fortsatt umgänge med föräldern som utövat våld.

36

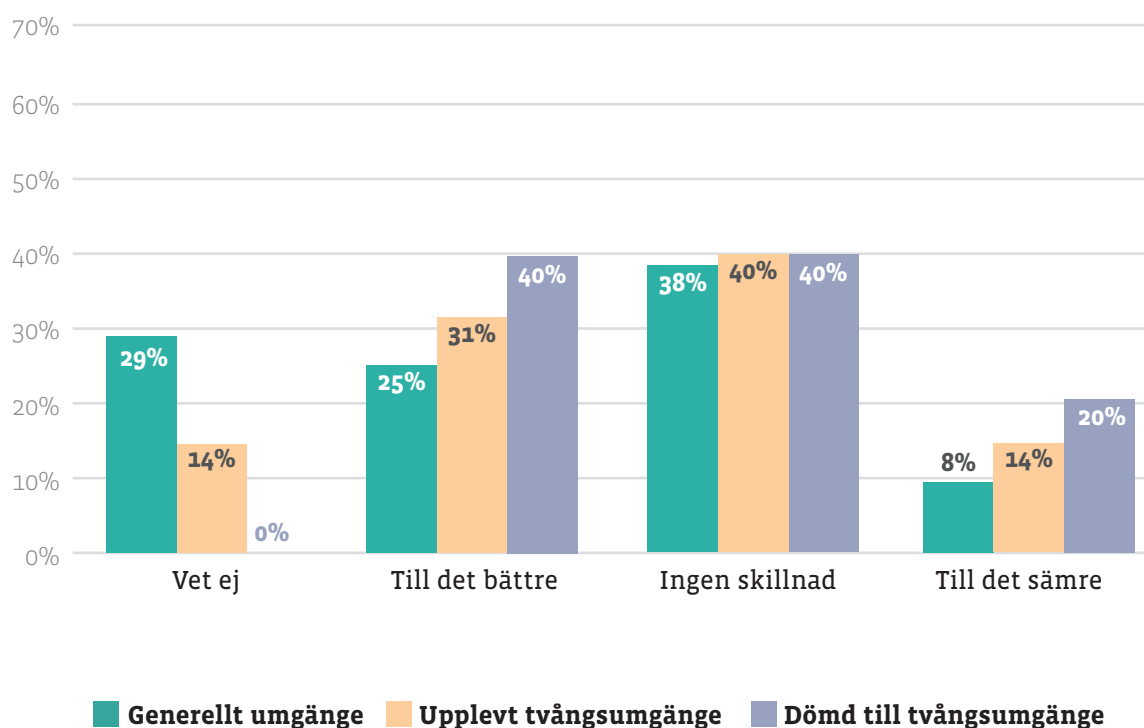
*mot barnet eller närstående till barnet (syskon/förälder).

De unga vuxnas tankar kring hur umgänget påverkat relationen till den andra föräldern skiljer sig mellan urvalsgrupperna

Bland de unga vuxna som blivit **dömda till tvångsumgänge** uppger **20 procent** att fortsatt umgänge ledde till försämrad relation med den andra föräldern (icke-våldsutövande). **40 procent** uppger att relationen blev till det bättre. En lika stor andel upplever att umgänget inte påverkade relationen till den andra föräldern (icke-våldsutövande).

Bland de unga vuxna som rapporterade att de **upplevt tvångsumgänge** uppger **14 procent** att fortsatt umgänge ledde till försämrad relation och **31 procent** att relationen blev till det bättre.

För de unga vuxna som **inte har varit utsatta för tvångsumgänge** rapporterar **8 procent** att relationen blev till det sämre.

*mot barnet eller närstående till barnet (syskon/förälder).

Slutsatser

I denna enkätundersökning har barnets inställning till och upplevelser av umgänge ingått. Genom att studera alla former av umgänge ges en tydligare bild av utsattheten och konsekvenserna.

I Sverige är det barn vars mammor utsatts för våld av deras pappor i regel fortsatt umgänge med pappan, även i fall där barn har motsatt sig umgänget och där barn har berättat om att pappan utsatt dem för fysiskt och/eller sexuellt våld (Bruno, 2015; Forssell & Cater, 2015; Jämställdhetsmyndigheten, 2022). Endast ett fåtal studier i Sverige har tidigare beskrivit konsekvenserna av att ha umgänge med den föräldern som har utövat våld. Forsell (2016) fann att om man jämför barn som har umgänge med sin pappa med de barn som inte har umgänge så mår de lika bra, eller lika dåligt. Den positiva effekten att ha umgänge med en förälder som man brukar prata om när det gäller barn med separerade föräldrar i allmänhet gäller inte för barn i synnerhet, det vill säga, barn som upplevt våld.

Resultaten från den aktuella studien visar att umgänge med en förälder som har utövat våld mot barnet eller närstående till barnet skadade så gott som samtliga barn psykiskt (92 procent). Majoriteten av dessa (73 procent) uppger att de har lidit i hög grad. Detta är oavsett barnets inställning till umgänget, det vill säga om barnet själv ville träffa föräldern eller inte. Majoriteten träffade dock föräldern mot sin vilja (61 procent). En hög andel gjorde det för att undvika konflikter (61 procent). En lägre andel (47 procent) har uppgett att de berättade för en vuxen att de egentligen inte träffa föräldern än den andel som uppger att

de träffade föräldern trots att de inte ville (61 procent) vilket tyder på att barn som har umgänge med en förälder som utövat våld inte alltid protesterar inför umgänget, trots att de egentligen inte vill ha umgänge.

I denna grupp av unga vuxna upplevde 9 av 10 ledsamhet och oro av umgänge med den våldsutövande föräldern och 8 av 10 uppger att de upplevde ångest, rädsla, otrygghetskänslor, stress, nedstämdhet, och frustration när de umgicks med den våldsutövande föräldern. Många barn (89 procent) har också fått bestående psykiska skador, dvs har utvecklat trauma av umgänget, 63 procent uppger att de i vuxen ålder lider i hög grad av sitt trauma.

Vi vet sedan tidigare studier (se till exempel Felitti et al., 2019) att leva med svåra händelser och påfrestningar kan för de som är allra mest utsatta leda till en mängd problem i vuxen ålder och långtidseffekter spänner över flera livsområden, däribland fysiska sjukdomar, vilket denna studie bekräftar. 57 procent uppger att umgänget har orsakat dem fysiskt lidande under uppväxten, och 45 procent har bestående fysiska skador i vuxen ålder.

Umgänget med den våldsutövande föräldern/vårdnadshavaren påverkade också negativt den unga vuxnes relation till den andra föräldern som släpper iväg eller tvingar barnet till våldsförövaren; 68 procent uppger att det påverkat deras förtroende till den andra föräldern under uppväxten och 69 procent i vuxen ålder.

44 procent kände att vuxna utanför familjen inte lyssnade på vad som var viktigt för dem, vilket tyder på att man inte tagit vara på barnets vilja.

Av erfarenhet från Unizons jourer uttrycker kvinnor som lämnat våld av en våldsutövande man, tillsammans med sitt ombud, i vårdnadstvister ofta hävdar att våld upphört efter en separation. Utan insyn lämnas barnen själva att förmå uttrycka huruvida de

är utsatta för våld eller inte. Vi ville därför undersöka hur många av barnen som upplevt våld mot sig själva eller en familjemedlem som fortsatte att misshandlas av den våldsutövande föräldern, efter föräldrarnas separation. Det visade sig att i denna grupp var 72 procent fortsatt utsatta för våld av den våldsutövande föräldern, efter separationen mellan föräldrarna och endast 23 procent av barnen upplevde att de inte utsattes för våld igen.

Slutsatser grupp 1

GRUPP 1: Generellt umgänge (totalt 26)

Slutsatser för gruppen som **inte har varit utsatt för tvångsumgänge** (26 personer) som fortsatt haft umgänge (efter första våldstillfället) med en förälder som utövat våld mot barnet eller närstående till barnet.

Ur ett barns perspektiv är det viktigt att undersöka och synliggöra konsekvenserna av alla former av umgänge med en förälder som utövat våld. Majoriteten av de unga vuxna inom den här gruppen uppger att de ville träffa den förälder som utövat våld så mycket som de gjorde för sin egen skull och upplever att vuxna utanför familjen lyssnade på vad som var viktigt för honom/henne som barn.

De flesta i den här gruppen uppger också att de inte upplever umgänget

som någonting dåligt och att det inte påverkat deras relationer till båda föräldrarna negativt.

Trots det visar den här rapporten att även de här unga vuxna har farit illa av att umgänget. Omkring 80 procent uppger att de har erfårit många negativa känslor såsom oro, ångest och stress inför umgänget under uppväxten, men också drabbats av psykiskt lidande såväl under uppväxten som i vuxen ålder till direkt följd av umgänget. Hela 67 procent har dessutom varit utsatt för våld igen, efter föräldrarnas separation. De har också i stor utsträckning rapporterat minskat förtroende och tillit till den andra föräldern, framförallt som vuxna.

Slutsatser grupp 2

GRUPP 2: Upplevt tvångsumgänge (totalt 41)

Gemensamt för de barn som upplevde sig blivit tvingade till umgänge med den förälder som utövat våld mot barnet eller närstående till barnet (totalt 48 personer) var att de upplevde sin utsatthet i högre grad. De led i högre grad och drabbades i högre grad av negativa känslor jämfört med grupp 1 som **inte varit utsatta för tvångsumgänge**. Samtliga respondenter uppger att tvångsumgänget har orsakat dem psykiskt lidande under uppväxten. 90 procent av de unga vuxna uppger att umgänget har orsakat dem psykiskt lidande ända upp i vuxen ålder.

Dessa vuxna upplevde i högre utsträckning att man visade för en annan vuxen att man inte ville träffa föräldern men kände i högre utsträckning att de inte blev lyssnade till av vuxna utanför familjen. Vi vet av

forskning att det föreligger en allvarlig riskfaktor för utveckling av psykisk ohälsa om man berättar om upplevelser av utsatthet och barnet inte blir trodd. Men vi vet också att om man blir lyssnad på och tagen på allvar så finns möjligheten att läka (Jonhed & Glatz, 2019).

Det går således att konstatera att barn som mot sin uttryckliga vilja tvingas till umgänge med en förälder som utövat våld mot barnet eller närstående till barnet lämnas till att psykiskt lida under sin barndom, i de allra flesta fall ett lidande som definieras som ett starkt lidande. Vi lämnar dessa barn till ett säkert öde - ett trauma och psykiskt lidande som består ända in i vuxen ålder.

Sin barndom får man aldrig igen. För vems bästa tvingas barn till umgänge? Det går att konstatera att det åtminstone inte är för barnens bästa.

Slutsatser grupp 3

GRUPP 3: Dömd till tvångsumgänte (totalt 7)

Innefattar den grupp av unga vuxna som barn blev tvingade till umgänge mot sin vilja med den förälder som utövat våld mot dem själva eller närstående på grund av rättsligt beslut (totalt 7 personer).

Gemensamt för den här gruppen av unga vuxna var att de upplevde sin utsatthet i högre grad än både grupp 1 som **inte varit utsatta för tvångsumgänte** och grupp 2 som **upplevt tvångsumgänte**. De led i högre grad och drabbades i högre grad av negativa känslor. Samtliga respondenter uppger att tvångsumgänget har orsakat dem

psykiskt lidande såväl under uppväxten som i vuxen ålder.

Dessa vuxna upplevde i högre utsträckning att man visade för en annan vuxen att man inte ville träffa föräldern och de kände i högre utsträckning att de inte blev lyssnade till av vuxna utanför familjen. Vi vet av forskning att det föreligger en allvarlig riskfaktor för utveckling av psykisk ohälsa om man berättar om upplevelser av utsatthet och barnet inte blir trodd (Jonhed & Glatz, 2019). Men vi vet också att det finns en chans att om man blir lyssnad på, om de vuxna tar det barnet på allvar och säger att barn ska inte behöva ha det såhär - så finns möjligheten att läka.

Sammanfattande slutsatser

Barnen har upplevt känslor som stress, oro, ledsamhet, ångest, otrygghetskänslor, nedstämdhet, rädsla och frustration kopplat till umgänget.

Det föreligger förhöjd risk för våld och övergrepp

Drygt 72 procent uppger utsatthet för barnmisshandel efter föräldrarna separerade.

Det finns påtaglig risk för utvecklande av psykisk och fysisk ohälsa

89 procent uppger att umgänget har påverkat deras psykiska hälsa negativt även som vuxen. När det gäller den fysiska hälsan uppger 45 procent att det påverkat deras hälsa i vuxen ålder.

Tvångsumgänge är ett tillitsbrott mot barnet

Tvångsumgänge påverkar också den unga vuxnes relation och tillit till den andra föräldern negativt på lång sikt: 69 procent uppger fortsatt minskat förtroende i vuxen ålder.

Våldsutsatta barn blir vuxna med bestående psykiska men

- citat från respondenter

”Relationen var så präglad av makt och kontroll att det även senare i livet fick konsekvenser av depression, ångest, upprepade relationer med psykiskt våld. **Varför hade jag inte kunnat träffa pappa under former som var på mina villkor t.ex. på en fika?**”

”Som barn ville min ”normala” förälder ha ensam vårdnad. Det gick inte min ”sjuka” förälder med på, vilket ledde till att jag under några år blev tvingad till att umgås med min sjuka förälder. **Socialtjänsten var högst bidragande till tvånget, de sa till mamma att ”han har rätt att träffa sin dotter och det är ditt ansvar att se till att inget farligt händer.”**”

”Pappa förgrep sig och brukade fruktansvärt våld på mamma framför ögonen på mig (gömde mig under bordet när han släpade henne i håret framför mig). Han vägrade ge upp vårdnaden och socialtjänsten var på hans sida. Mamma mutade mig med fruktsallad för att gå med på umgänge, hon var enligt lag tvungen att lämna oss där. **Systemet gjorde detta mot oss. Det förlåter jag aldrig.**”

”**Det är helt obegripligt att som barn tvingas att umgås med en förövare, även om det är en familjemedlem.** Den kunde då fortsätta med våldet. Mår fortfarande dåligt av det än idag.”

A black and white close-up photograph of a child's face, focusing on the nose and mouth. The child's expression is neutral, and the skin appears slightly textured. The image is set against a solid red background.

**Inget barn ska av
samhället tvingas
till umgänge med sin
förövare och lämnas
med bestående
psykiska men.**

Det här behöver göras:

Barns tvångsumgänge med förövare måste upphöra

Resultaten i denna rapport ger insikter om de djupa psykiska spår och långsiktigt allvarliga konsekvenserna som orsakats till följd av tvångsumgänget, såsom att 90-100 procent fått bestående psykiska men också att 100 procent av barnen mått psykiskt dåligt under uppväxten till följd av umgänget. Rapporten ger därmed uppslag till hur det lagstiftande skyddet för barn behöver stärkas. Tillsammans med Jämställdhetsmyndighetens rapport "Våld är inget undantag", där det framkommer att uppgifter om våld sällan vägs in i bedömningen om barnets umgänge med föräldrarna i vårdnadstvister, ger denna rapport en bild av att barns rättigheter omedelbart behöver stärkas i bedömning om umgänge med en förälder som utövat våld. Barn är de enda brottsoffer som tvingas fortsätta träffa sin förövare. Vuxna har valet att lämna våldet men vi ger inte barn den möjligheten.

46

Unizons krav:

- En förälder som är dömd för upprepat våld eller allvarligt våld mot barnet eller närstående till barnet ska förlora vårdnaden om barnet.
- Umgänge ska aldrig ske då en förälder är dömd för våld mot barnet eller närstående till barnet.
- Umgänge ska aldrig ske då förälder och barn är placerade på skyddat boende, eller har andra skyddsinsatser från samhället.
- Domstolar ska ha meddelandeplikt och själva behöva tala om för barnet att de dömer till tvångsumgänge.

Referenser

Broberg, A., Almqvist, L., Axberg, U., Grip, K., Almqvist, K., Sharifi, U., ... Iversen, C. (2011). *Stöd till barn som bevittnat våld mot mamma. Resultat från en nationell utvärdering*. Göteborgs universitet.

Bruno, L. (2015) Contact and Evaluations of Violence: An Intersectional Analysis of Swedish Court Orders. *International Journal of Law, Policy and The Family*, 29(2), 167-182. DOI: 10.1093/lawfam/ebv002

Bruno, L. (2016). *Ofridstid. Fäders våld, staten och den separerande familjen* (doktorsavhandling). Uppsala: Sociologiska institutionen, Uppsala universitet.

Felitti, V. J., Anda, R. F., Nordenberg, D., Williamson, D. F., Spitz, A. M., Edwards, V., ... & Marks, J. S. (2019). Relationship of childhood abuse and household dysfunction to many of the leading causes of death in adults: The Adverse Childhood Experiences (ACE) Study. *American journal of preventive medicine*, 56(6), 774-786.

Jernbro, C. & Janson, S. (2017). *Våld mot barn 2016 – en nationell kartläggning*. Stockholm: Stiftelsen Allmänna Barnhuset.

Jonhed, A L., Glatz, T. (2019). Utsatthet för våld inom familjen. I B. Johansson & Å. Källström (ed.), *Barns och ungas utsatthet* (pp. 21-46). Lund: Studentlitteratur AB

Forssell, A. (2016). *Better safe than sorry?: Quantitative and qualitative aspects of child-father relationship after parental separation in cases involving intimate partner violence* (doktorsavhandling). Örebro Universitet.

Forssell, A.M., & Cater, Å (2015) Patterns in child-father contact after parental separation in a sample of child witness to intimate partner violence. *Journal of Family Violence*, 30(3), 339-349. DOI: 10.1007/s10896-015-9673-2

Groves, R., & Peytcheva, E. (2008). The impact of nonresponse rates on nonresponse bias. A meta-analysis. *Public Opinion Quarterly*, 72(2), 167-189. DOI: 10.1093/poq/nfn011

Holbrook, A. L., Krosnick, J. A., & Pfent, A. M. (2005). Response rates in surveys by the news media and government contractor survey research firms. In J. Lepkowski, B. Harris-Kojetin, P. J. Lavrakas, C. Tucker, E. de Leeuw, M. Link, M. Brick, L. Japac, & R. Sangster (Eds.), *Telephone survey methodology*. New York: Wiley.

Jämställdhetsmyndigheten(2022).*Uppgifter om våld äringet undantag: Redovisning av kartläggning av uppgifter om våld eller andra övergrepp i mål om vårdnad, boende och umgänge* (rapportnummer 2022:1). Jämställdhetsmyndigheten

Nationellt centrum för kvinnofrid (2010). *Att fråga om våldsutsatthet som en del av anamnesen* (NCK-rapport 2010:4). Uppsala: Nationellt centrum för Kvinnofrid, Uppsala Universitet.

Stang, A., & Jöckel, K-H. (2004). Studies with low response proportions may be less biased than studies with high response proportions. *American Journal of Epidemiology*, 159(2), 204-210. DOI: 10.1093/aje/kwh009

Yeager, D.S., Krosnick, J.A. Chang, L., Javitz, H.S., Levendusky, M.S., Simpser, A., & Wang, R. (2011). Comparing the accuracy of RDD telephone surveys and internet surveys conducted with probability and non-probability samples. *Public Opinion Quarterly*, 75(4), 709-747. DOI: 10.1093/poq/nfr020

Bilaga metod

Rapporten bygger på en nationellt representativ webbaserad enkätundersökning genomförd bland unga vuxna i åldersgrupp 20–30 år. Kantar Public anlitas för att genomföra datainsamlingen.

Svarsfrekvens, bortfall och tillförlitlighet

I denna studie eftersträvades en urvalsstorlek på cirka 1 000 unga vuxna för att med tillfredsställande statistisk säkerhet kunna besvara undersökningens centrala frågeställningar. Undersökningen genomfördes som en webbaserad enkät. Ett slumpmässigt urval genomfördes bland Sifopanelen som består av cirka 100 000 personer som år 2021 var 16 år eller äldre år och folkbokförda i Sverige. Alla som är medlemmar i panelen är värvade via riksrepresentativa undersökningar på ett slumpmässigt register av folkbokförda i Sverige. Det betyder att man alltså inte kan anmäla sig till Sifopanelen. Urvalets omfattning baserades på Kantar Publics uppskattning att ungefär 10 procent av respondenterna skulle besvara enkäten. Totalt 8 800 unga vuxna utvaldes därför slumpmässigt ur Kantar Publics nationellt representativa rekryterade webbpanel och tillfrågades om deltagande i studien.

48

Svarsfrekvensen uppgick totalt sett till drygt 12 procent. Av de svarande valde 1 013 unga vuxna (93 procent) att delta. 79 unga vuxna avböjde att delta i undersökningen. Av dessa har 29 unga vuxna påbörjat men avbrutit sitt deltagande. Det var totalt 7 708 unga vuxna där ingen kontakt erhöles alls, trots upprepade påminnelser. Även om svarsfrekvensen är låg ska det noteras att en hög svarsfrekvens inte nödvändigtvis medför en bättre representativitet.³ Valet att inte delta i undersökningen kan bero på olika omständigheter som till exempel tidsbrist, att man inte har varit utsatt för våld under uppväxten och därför anser att man inte har något att bidra med eller att man har varit utsatt för våld men tycker det är jobbigt att påminnas om, med mera.

Undersökningar av detta slag är alltid förknippade med ett visst bortfall. Likt tidigare studier präglades urvalet av en underrepresentation av yngre respondenter i åldergruppen 20-24 år och män. Dessa skillnader hanteras genom viktning av undersökningsmaterialet där svaren viktas upp, vilket gör att resultaten kan betraktas som riksrepresentativa för urvalsgruppen unga vuxna i åldern 20 – 30 år. De resultat som presenteras i denna rapport grundas på analyser av sådana viktade data.

³ En metaanalys av data härrörande från 59 studier fann inga tydliga samband mellan nivån på svarsfrekvenser och bortfallsskevhet (Groves & Peytcheva, 2008). Studier med en svarsfrekvens omkring 20 procent hade liknande systematiska avvikelser som studier med drygt 70 procents svarsfrekvens. Detta forskningsresultat stöds av andra studier inom området, till exempel Stang och Jöckel (2004) samt Krosnick (2005) som båda fann att studier med låg svarsfrekvens kan ha mindre systematiska skevheter än studier med hög svarsfrekvens. Det finns därför ingen miniminivå eller övre svarsfrekvens där resultaten kan sägas vara snedfördelade på grund av bortfallet. I en annan studie genomförd av Yaeger et al. (2011) demonstrerade att låg svarsfrekvens i probabilitets urval är bättre än hög svarsfrekvens i icke-probabilitets urval.

En annan form av bortfall, så kallat internt bortfall, kommer av att en ung vuxen som valt att medverka i undersökningen inte besvarar alla frågor utan hoppar över en eller flera frågor. Ett högt internt bortfall kan indikera problem med frågan eller att respondenterna har missförstått frågan och därmed svarat inkonsekvent. I denna undersökning hade såväl frågan om hur ofta våldet mot närstående förekommit som frågorna om de unga vuxnas tankar om lämpligt samt hur relationen till dennes föräldrar påverkats av att de haft fortsatt kontakt efter separationen, relativt stort bortfall. Detta gör att siffrorna och slutsatserna bör tolkas med viss försiktighet. I övrigt är det interna bortfallet lågt och understiger i de flesta fall fem procent.

En annan osäkerhetskälla som kan påverka resultaten i föreliggande undersökningen är dess retrospektiva forskningsdesign. Respondenter kan missuppfatta frågor, ha svårt att minnas traumatiska händelser som skett under uppväxten, eller avstå från att dela med sig av erfarenheter av våld.

Genomförande

Frågeformulär innehöll 18 frågor, varav två öppna, inom följande huvudområden:

- Bakgrundsinformation såsom kön och ålder
- Utsatthet för olika former av våld inom familjen
- Föräldrar separation och umgänge/boendesituation
- Tankar och känslor kopplat till umgänge
- Fortsatt våldsutsatthet efter separation
- Upplevd konsekvens på psykisk och fysisk hälsa samt relationer

Den webbaserade enkätundersökningen genomfördes av Kantar Public under tidsperioden 9 – 30 november 2021. Ett slumpmässigt urval ur Sifopanelen mottog av ett informationsbrev där möjliga forskningsdeltagare upplystes översiktligt om undersökningens syfte och att de blivit slumpmässigt utvalda för deltagande i en webbundersökning. I informationsbrevet framgick det tydligt att deltagande var frivilligt och att de har rätt att avbryta sin medverkan. Anonymitetsaspekten poängterades och det garanterades att ingen person skulle kunna identifiera den unge vuxnes svar. I slutet av enkäten fanns information om var de kunde vända sig ifall de behövde prata med någon om sina tankar och känslor som kom upp i samband med ifyllande av enkäten.

Urval

Den slutliga urvalsstorleken uppgick till 1 013 unga vuxna mellan 20–30 år. Av dessa var 629 (62 procent) unga kvinnor och 384 (38 procent) unga män. Majoriteten av deltagarna (74 procent) var mellan 25–30 år. Svaren från 280 unga vuxna indikerade att de utsatts för våld. Dessa unga vuxna var således möjliga forskningsdeltagare.

Urvalskriterier

Samtliga unga vuxna som uppfyller följande urvalskriterier inkluderades i föreliggande rapport:

- Den unga vuxna har varit utsatt för någon form av barnmisshandel under uppväxten (före 18 års ålder)
- Våldet utövades av en vårdnadshavare/förälder
- Unga vuxna vilkas föräldrar separerade under uppväxten alternativt var separerade från början/levde aldrig tillsammans
- Unga vuxna som hade fortsatt kontakt med den våldsutövande föräldern efter det första våldstillfället
- Unga vuxna som hade fortsatt umgänge med den våldsutövande föräldern efter föräldrarna/vårdnadshavarna separerat

I figuren med flödesschema (Figur 1) presenteras resultatet av tillämpade urvalskriterier. Som det framgår av flödesschemat var det totalt 77 unga vuxna i ålder 20–30 år som uppfyllde samtliga urvalskriterierna. Det är svar från dessa unga vuxna som resultaten i föreliggande rapport bygger på.

Figur 1. Flödesschema över tillämpade urvalskriterier på studiepopulation

Statistisk bearbetning

Datamaterialet som ligger till grund för resultaten i rapporten har bearbetats i SPSS (Statistical Package for the Social Sciences). I rapporten kommer prevalenssiffror och resultat från Chi-två test (χ^2), att presenteras. Vid samtliga analyser sattes gränsen för statistisk signifikans till $p < 0.05$. Det är viktigt att komma ihåg att urvalsgrupperna är utifrån ett statistiskt perspektiv relativt små, varför resultaten ska tolkas med viss försiktighet. Grupperna utmärker sig dock genomgående på liknande vis.

Förekomst av olika typer av våld enligt de unga vuxna själv

Totalt **26 procent** uppger att de har varit utsatta för någon form av barnmisshandel av föräldrar (inklusive bonus-/styvföräldrar).⁵

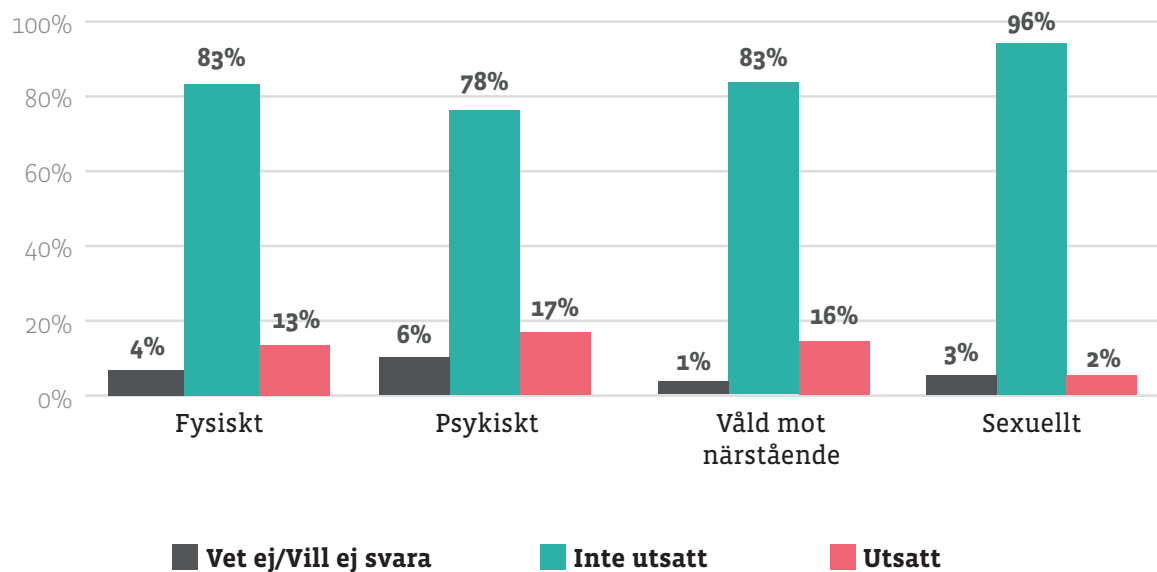
Av de unga vuxna som varit utsatt för våld har 17 procent varit utsatt för psykiskt våld, 16 procent har upplevt våld mot närstående, 13 procent varit utsatt för fysiskt våld samt 2 procent för sexuellt våld. De olika barnmisshandelsformerna överlappade varandra i stor utsträckning. Under rubriken multiutsatthet kommer dessa överlappningar att redovisas.

Unga kvinnorna rapporterade utsatthet för psykiskt våld i signifikant större utsträckning än unga män ($\chi^2=28.19$, $df=1$, $p<.001$). Av de unga kvinnorna rapporterade 25 procent att de varit utsatta för psykiskt våld till skillnad från 12 procent bland de unga männen. Vidare rapporterade signifikant fler unga vuxna i åldersgrupp 20-24 år utsatthet för sexuella övergrepp (3 procent) i jämförelse med unga vuxna i åldersgrupp 25-30 år (1 procent, $\chi^2=5.56$, $df=1$, $p<.05$).

Frageställning: Har du eller någon annan familjemedlem blivit utsatt för (fysiskt/psykiskt/sexuellt) våld av en vårdnadshavare/förälder under din uppväxt (före 18 års ålder)?

Bas: Sifopanelen - Totalt 1 013

Figur 2. Utsatthet för barnmisshandel under uppväxten

⁵ Totalt 1.2 procent av samtliga unga vuxna har genomgående svarat vet inte/vill inte svara på samtliga frågor om utsatthet för våld under uppväxten vilket bidrar till ett visst bortfall.

Hur ofta de utsatts enligt de unga vuxna själva

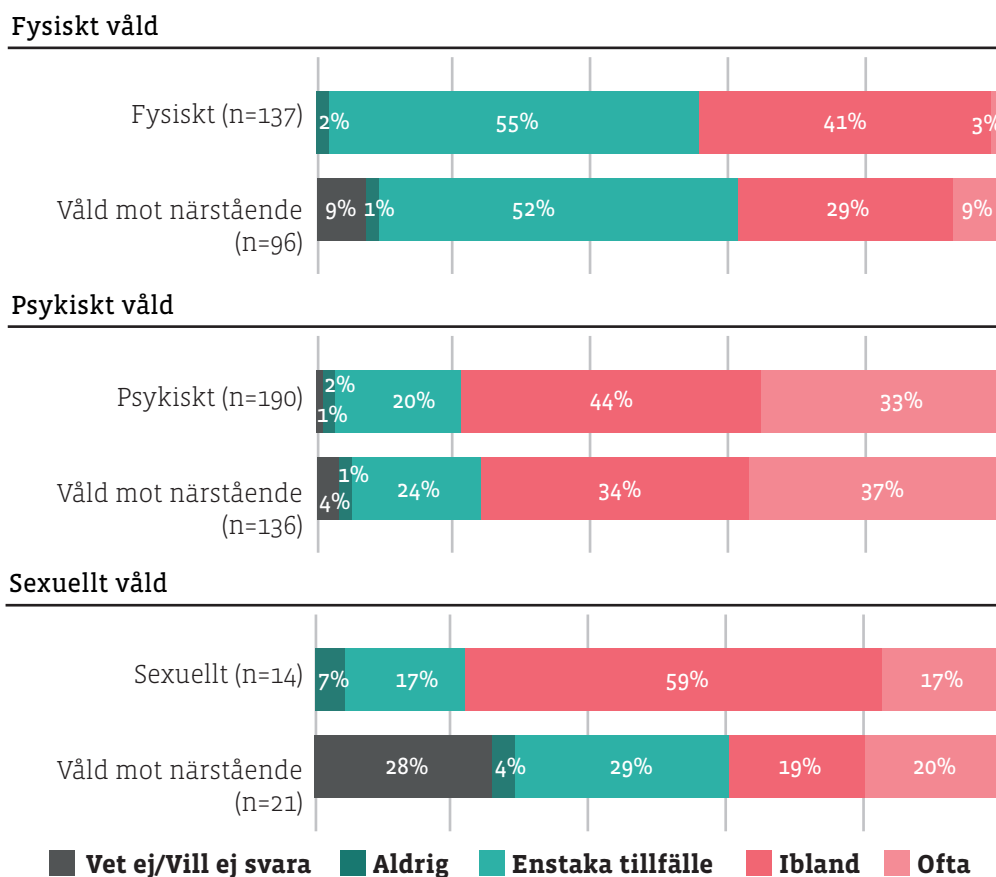
Av samtliga unga vuxna hade **19 procent** varit utsatta för någon form av våld vid upprepade tillfällen medan **7 procent** uppger utsatthet vid enstaka tillfällen. Av de unga vuxna som rapporterade utsatthet vid enstaka tillfällen har **2 procent** av dessa utsatts för minst två former av våld. Mot bakgrund av tillgängliga data går det inte att utesluta att en del av dem kan ha blivit utsatt för våld vid olika tillfällen (upprepat våld).

Totalt **0.6 procent** av samtliga unga vuxna har genomgående svarat vet inte/vill inte svara på samtliga frågor om hur ofta våldet förekom. Vidare har en ung vuxen som upplevt att pappan utövade psykiskt våld mot annan familjemedlem svarat aldrig gällande hur ofta våldet förekom (0.1 procent).

Frågeställning: Hur ofta blev du eller någon annan familjemedlem utsatt för följande av en vårdnadshavare/förälder under din uppväxt?

Bas: Sifopanelen - 280 unga vuxna med våldsutsatthet

Figur 3. Hur ofta utsatt för barnmisshandel under uppväxten

Överlappningar av utsatthet enligt de unga vuxna själva

De olika barnmisshandelsformerna överlappade varandra i stor utsträckning. Av samtliga unga vuxna har över **15 procent** varit utsatta för minst två former av barnmisshandel och drygt **5 procent** av dessa unga vuxna har varit utsatta för tre eller fler misshandelsformer och är så kallade multiutsatta (se tabell 1).⁶ Det fanns ett signifikant positivt samband mellan överlappande våld och upprepat våld ($\chi^2=32.83$, $df=1$, $p<.001$). Unga vuxna som varit utsatta för upprepat våld var också oftare utsatta för flera typer av våld (71 procent) jämfört med unga vuxna som utsatts vid enstaka tillfälle (32 procent). I motsats till andra forskningsrapporter

inom området (se Jernbro & Jansson, 2017) fann den här studien inga samband till kön.

De unga vuxna som har rapporterat sexuellt våld är den grupp som är mest utsatt för andra former av barnmisshandel. Majoriteten av dem har varit utsatta för psykiskt och fysiskt våld samt har upplevt våld mot annan familjemedlem. Även fysisk barnmisshandel överlappade i stor utsträckning med andra former av våld, framförallt psykiskt där drygt **70 procent** av de unga vuxna som varit utsatt för fysiskt våld även utsatts för psykiskt våld.

Frågeställning: Har du eller någon annan familjemedlem blivit utsatt för (fysiskt/psykiskt/sexuellt) våld av en vårdnadshavare/förälder under din uppväxt (före 18 års ålder)?

Bas: Sifopanelen - 280 unga vuxna med våldsutsatthet

Tabell 1. Överlappning av barnmisshandelsformer i procent

	Fysiskt	Psykiskt	Våld mot närstående	Sexuellt
Fysiskt (n=137)	---	69.5	45.0	10.0
Psykiskt (n=190)	52.9	---	57.9	8.2
Våld mot närstående (n=168)	36.4	61.1	---	8.0
Sexuellt (n=14)	76.5	82.4	76.5	---

⁶ Det är totalt 7,4 procent som inte har besvarat samtliga frågor om utsatthet för våld vilket bidrar till ett visst bortfall när det gäller multiutsatthet. Inom gruppen unga vuxna med utsatthet för barnmisshandel är det totalt 12,9 procent som inte har besvarat samtliga frågor om utsatthet.

Det fanns också en hög överlappning mellan misshandelsformer inom gruppen som utsatts för våld mot närstående. Av samtliga unga vuxna har **16 procent** varit utsatt för våld mot närstående. Av dessa har drygt **7 procent** varit utsatt för minst två former av våld och nästan **2 procent** har varit utsatta för tre former (fysiskt, psykiskt, sexuellt) och är multiutsatta.

Motsvarande procent för överlappning av olika former av våld mot närstående inom gruppen är nästintill **45 procent** och nästan **10 procent** av dessa har varit utsatta för alla tre våldsformer.

Multiutsatthet enligt de unga vuxna själva

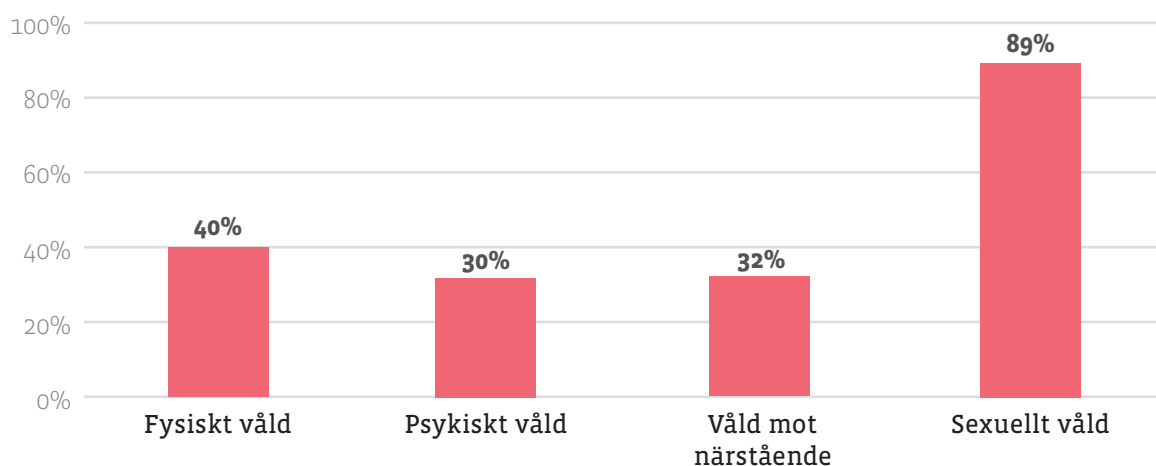
Andelen multiutsatta varierade mellan olika former av barnmisshandel (se figur 4). Störst andel multiutsatthet fanns

bland de unga vuxna som varit utsatt för sexuella övergrepp under uppväxten där **89 procent** rapporterade multiutsatthet.

Frågeställning: Har du eller någon annan familjemedlem blivit utsatt för (fysiskt/psykiskt/sexuellt) våld av en vårdnadshavare/förälder under din uppväxt (före 18 års ålder)?

Bas: Sifopanelen - 280 unga vuxna med våldsutsatthet

Figur 4. Andel multiutsatta inom respektive barnmisshandel

Vem var förövaren enligt de unga vuxna själva

Totalt rapporterade drygt **20 procent** av samtliga unga vuxna att de utsatts för barnmisshandel av sina biologiska föräldrar. Den vanligaste förövaren var den biologiska pappan (15 procent) följt av den biologiska mamman (9 procent).

Frågeställning: Vem eller vilka var det som utsatte dig eller någon annan vårdnadshavare/förälder?

Bas: Sifopanelen - Totalt 1 013

Tabell 2. Förövare vid barnmisshandel, antal och andel (%)

	Antal	Andel av de som utsatts för barnmisshandel	Andel av samtliga
Biologisk eller adoptivpappa	162	58.0	15.1
Styvpappa	29	11.1	2.9
Biologisk eller adoptivmamma	108	35.3	9.2
Styvmamma	15	5.9	1.5
Annan vårdnadshavare	6	2.6	0.7
Vet ej/Vill ej svara	18	7.5	1.9

Drygt **19 procent** rapporterade att våldet utövades av en (1) förövare, medan nästintill **5 procent** uppgav att de har varit utsatt för våld av flera än två förövare och av dessa har **0.3 procent** blivit utsatt av tre eller fyra förövare.

Tabell 3. Förövare vid barnmisshandel, antal och andel (%)

	Antal	Andel av de som utsatts för barnmisshandel	Andel av samtliga
En förövare	208	73.7	19.2
Två förövare	51	17.7	4.6
Tre eller fyra förövare	3	1.1	0.3
Vet ej/Vill ej svara	18	7.5	1.9

Umgänge och boendesituation under uppväxten med den föräldern som utövade våld* enligt de unga vuxna själva

Av samtliga unga vuxna rapporterade drygt **23 procent** att de träffat eller bott tillsammans med den förälder som utsatte dem eller närstående för våld, efter det första våldstillfället. Som tabell 4 visar så var det vanligt att den unge

vuxne bodde heltid eller deltid hos den föräldern (17 procent). Ett fåtal unga vuxna rapporterade att de inte hade någon kontakt alls med den föräldern efter det första våldstillfället.

Frågeställning: Har du träffat föräldern som utsatte dig eller någon annan familjemedlem för våld, efter första våldstillfället?

**Om dina föräldrar aldrig har bott tillsammans vill vi här förstå vilket umgänge du hade med föräldern som utsatte dig/annan familjemedlem*

Bas: Sifopanelen - Totalt 1 013

Tabell 4. Unga vuxna som rapporterat umgänge/boende med den föräldern som utsatte dem själva eller närstående, antal och andel (%)

	Antal	Andel av de som utsatts för barnmisshandel	Andel av samtliga
Boende heltid	126	44.6	11.6
Boende deltid/ibland	57	18.6	4.8
Umgänge ofta	31	11.5	3.0
Umgänge någon gång ibland	18	6.6	1.7
Umgänge vid enstaka tillfällen	24	7.9	2.1
Nej, inte alls	15	7.8	2.0
Vill ej/Vill ej svara	9	2.9	0.8

*mot barnet eller närstående till barnet (syskon/förälder).

Förekomst av föräldraseparation i relation till våldsutsatthet enligt de unga vuxna själva

Tabell 5 visar att nästintill **14 procent** (n=147) av de unga vuxna med våldsutsatthet rapporterade att de har växt upp med separerade föräldrar, medan över **12 procent** uppgav att deras föräldrar inte separerade under uppväxten. Av de unga vuxna med föräldrar som inte separerade under uppväxten hade nästintill **2 procent** föräldrar som separerade efter det att den unge vuxna flyttat hemifrån.

Chi-två tests visar att signifikant fler unga vuxna som växt upp med separerade föräldrar (84 procent) rapporterade utsatthet för psykiskt våld under uppväxten i jämförelse med unga vuxna vilkas föräldrar inte separerade

(51 procent, $\chi^2=32.27$, $df=1$, $p<.001$). Liknande mönster återfanns för överlappande barnmisshandelsformer där fler unga vuxna med separerade föräldrar (72 procent) rapporterade att de blivit utsatta för minst två barnmisshandelsformer jämfört med de unga vuxna vilkas föräldrar inte separerade (45 procent, $\chi^2=20.40$, $df=1$, $p<.001$). Det fanns även skillnader beroende på hur ofta våldet hade förekommit. Bland de unga vuxna som rapporterade att de växt upp med separerade föräldrar hade **84 procent** varit utsatt för upprepat våld (jämfört med 62 procent, $\chi^2=15.85$, $df=1$, $p<.001$). Inga övriga skillnader fanns i förhållande till misshandelsform, kön eller ålder.

Frågeställning: Separerade dina föräldrar någon gång under din uppväxt?

Bas: Sifopanelen - Totalt 1 013

Tabell 5. Förekomst av föräldraseparation i relation till våldsutsatthet, antal och andel (%)

	Antal	Andel av de som utsatts för barnmisshandel	Andel av samtliga
De separerade inte	114	41.5	10.8
De separerade efter den unge vuxna flyttat	18	6.1	1.6
De separerade under uppväxten	128	43.8	11.4
De var separerade/levde aldrig ihop	19	8.2	2.1
Vet ej/Vill ej svara	1	0.4	0.1

Förekomst av föräldraseparation i relation till våldsutsatthet enligt de unga vuxna själva

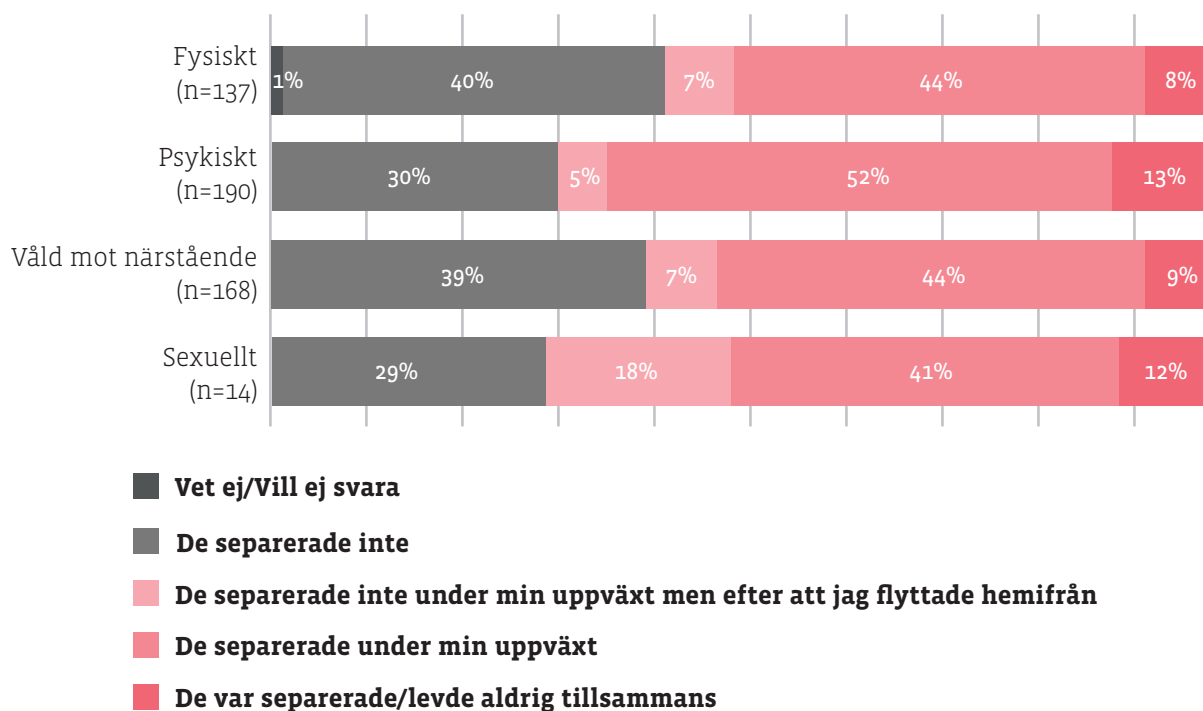
Figur 6 visar att högst andel föräldraseparation under uppväxten var bland de unga vuxna som utsatts för psykiskt våld.

Notera. En ung vuxen som utsatts för fysiskt våld svarade vill inte svara på frågan om föräldraseparation under uppväxten.

Frågeställning: Separerade dina föräldrar någon gång under din uppväxt?

Bas: Sifopanelen - 280 unga vuxna med våldsutsatthet

Figur 6. Andel föräldraseparation inom respektive misshandelsform

Umgänge med den förälder som utövat våld* enligt de unga vuxna själva

Av samtliga unga vuxna rapporterade nästan **10 procent** att de hade fortsatt umgänge med den förälder som utsatte dem eller andra familjemedlemmar för våld efter separationen, medan nästintill **1 procent** uppgav inget umgänge efter separation.

Tabell 6 visar att majoriteten av de unga vuxna som utsatts för barnmisshandel och vilkas föräldrar separerat under uppväxten hade fortsatt umgänge med den förälder som utövat våld efter separationen (70 procent). Det är dock totalt **24 procent** som inte har besvarat frågan vilket bidrar till ett stort bortfall när det gäller förekomst av umgänge efter separation.

Svar från respondenter som uppgett att de utsatts för barnmisshandel och där föräldrarna separerat under uppväxten.

Bas: Sifopanelen - Totalt 1 013 varav 147 unga vuxna med våldsutsatthet och separerade föräldrar

61

Tabell 6. Förekomst av umgänge efter separation med den förälder som utövat våld*, antal och andel (%)

	Antal	Andel av de som utsatts för barnmisshandel	Andel av samtliga
Umgänge efter separation	109	69.8	9.5
Inget umgänge efter separation	9	6.2	0.8
Vet ej/Vill ej svara	11	7.9	1.1
Svar saknas	18	16.1	2.2

Notera. Inom gruppen unga vuxna som utsatts för barnmisshandel var det 147 som hade separerade föräldrar.

*mot barnet eller närstående till barnet (syskon/förälder).

**Unizon samlar över 130 kvinnojourer, tjejjourer,
ungdomsjourer och jourer mot sexuella övergrepp.
Tillsammans arbetar vi för ett jämställt samhälle fritt från våld.**

www.unizonjourer.se